

La Façana de la Passió de la Sagrada Família

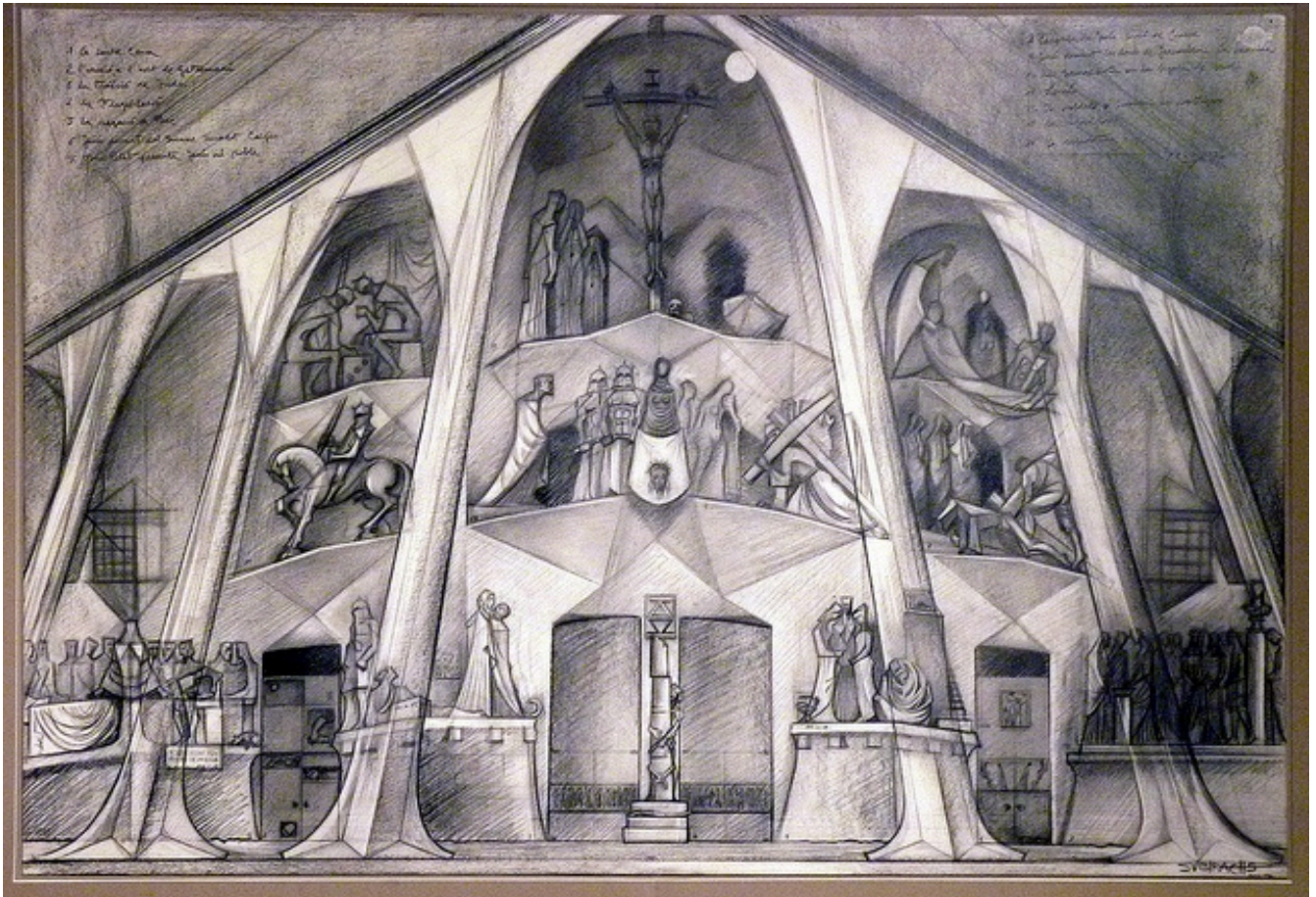
El projecte de Gaudí

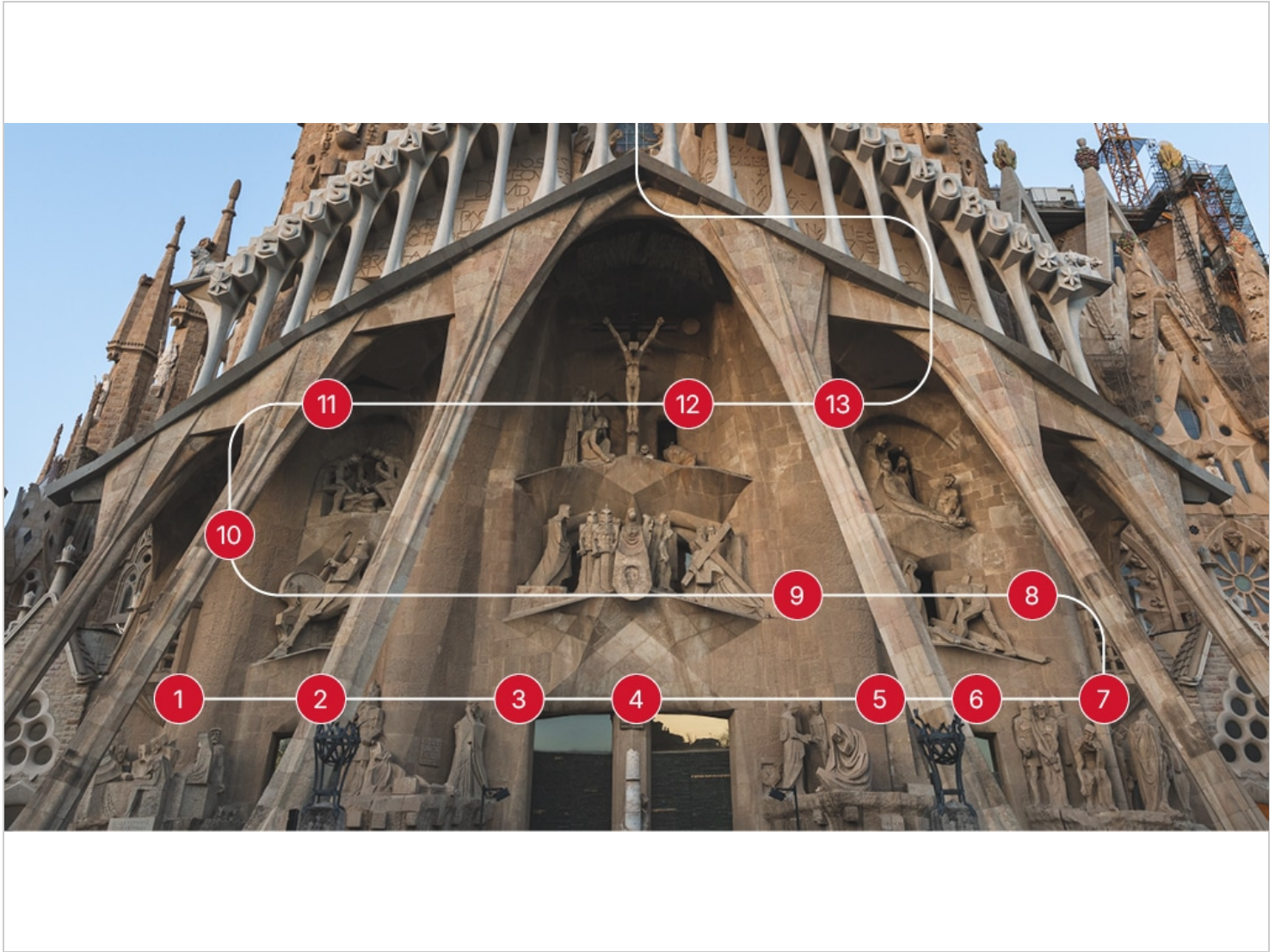
Rosa Ribas Garriga

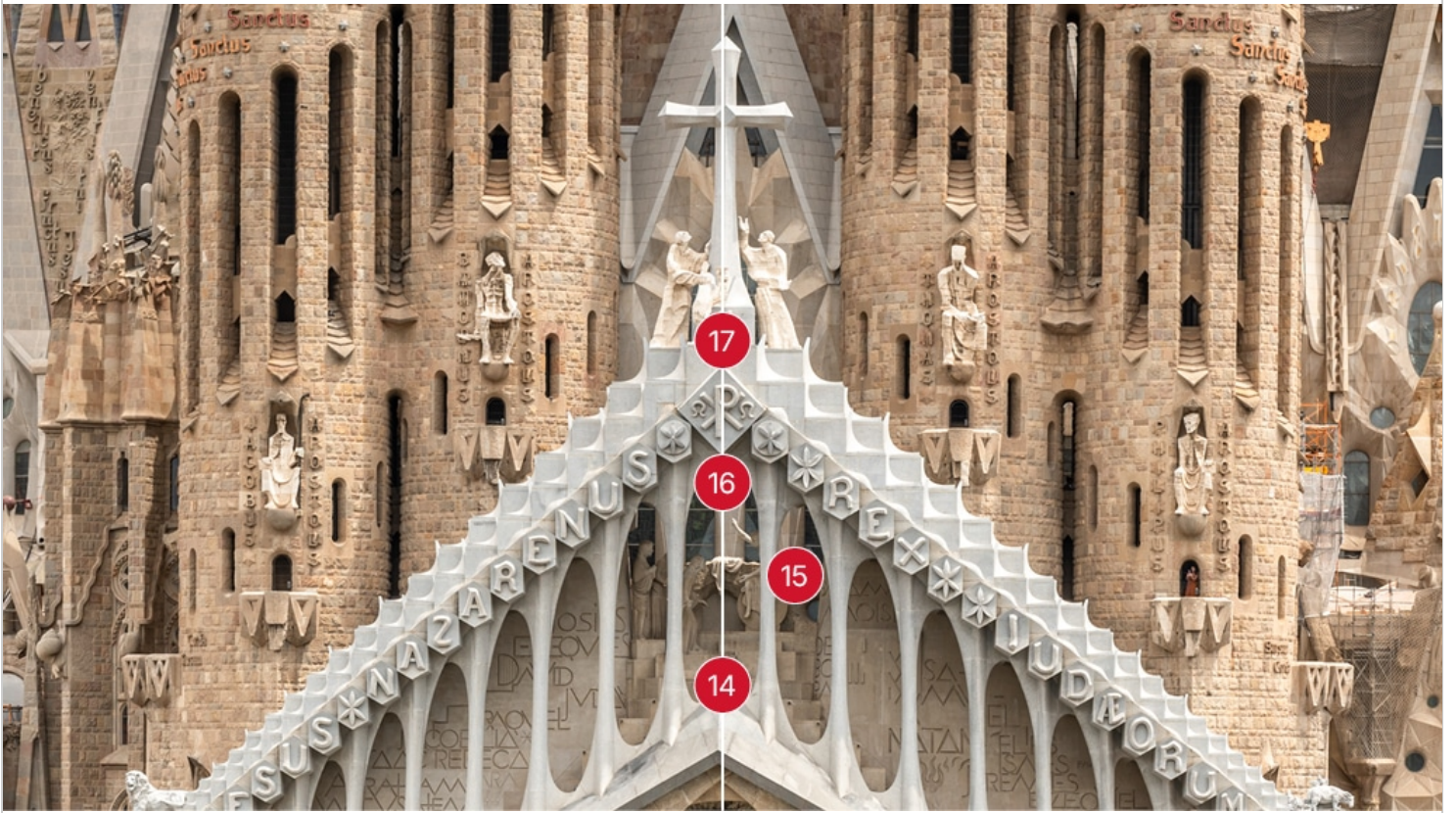

«No voldria acabar l'obra jo, perquè no convindria: Una obra així ha de ser filla d'una llarga època, com més llarga millor. S'ha de conservar sempre l'esperit del monument, però la seva vida ha de dependre de les generacions que la transmetin i amb les quals viu i s'encarna.»

Puig Boada, *El pensament de Gaudí*.

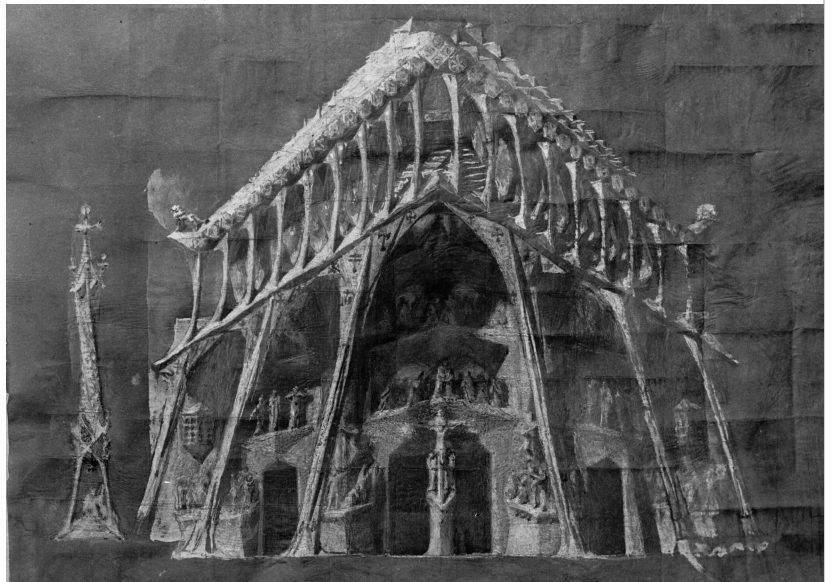

«Hem de comptar que les obres d'aquest temple seran de llarga durada, la qual cosa és pròpia de tots els temples que es destaquen per la seva grandiositat, la construcció dels quals ha durat segles.»»

Dibuix 1892

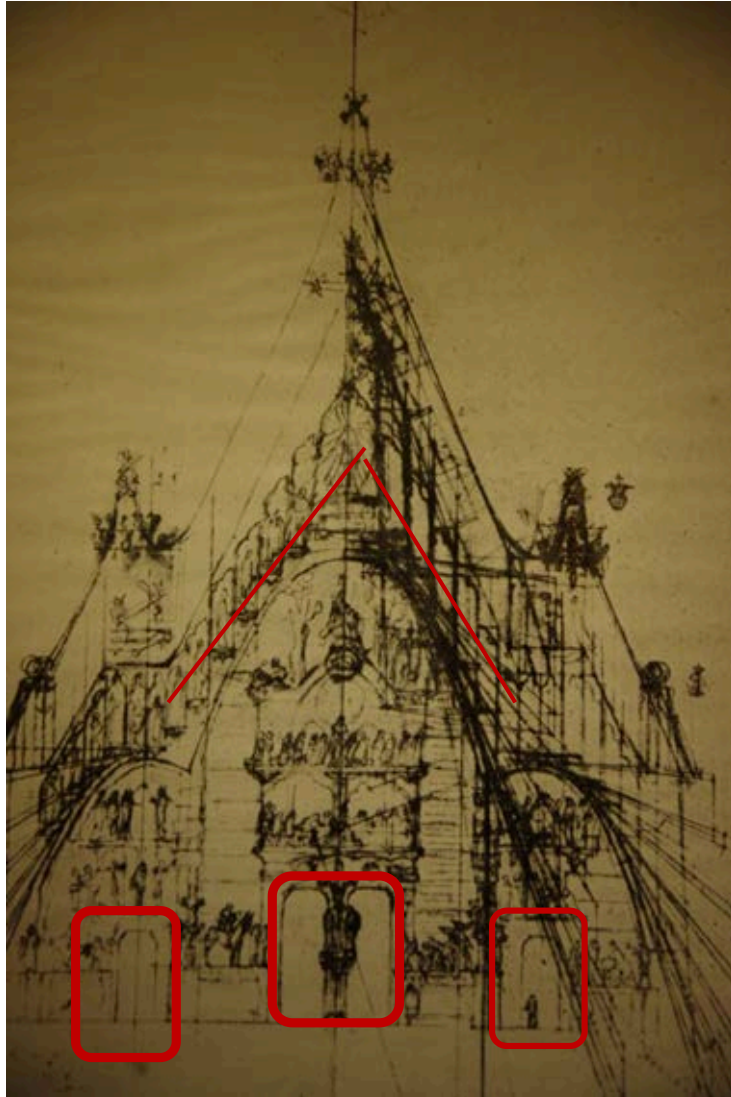
Dibuix 1911

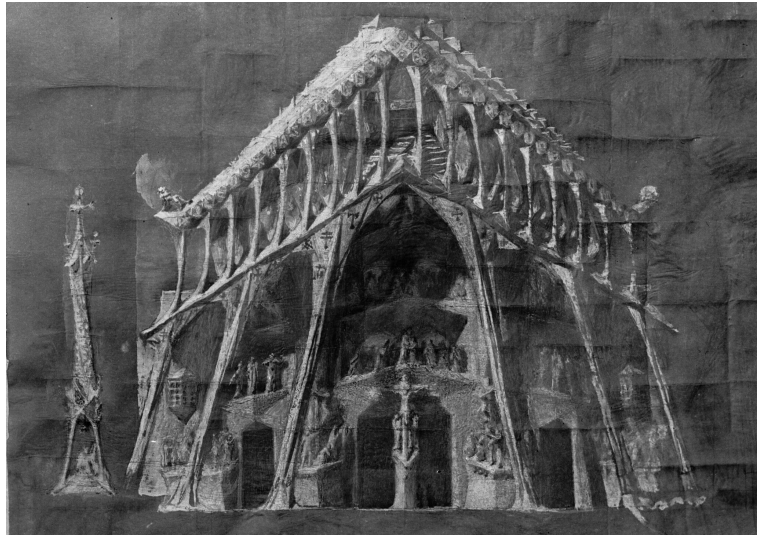
FONTS

- Reproduccions dels dos dissenys de Gaudí.
- Àlbums (1922,1925 i 1929).
- *El Propagador de la devoción a San José.*
- *Année liturgique* de Prosper Guéranger.

«La façana actual de la Passió la vaig projectar en el dolor, el 1911, quan estava malalt a Puigcerdà, i on vaig arribar a estar tan greu, que en posar-me al bany, vaig sentir que una persona de les que em sostenien deia en veu baixa: “Ha finat!”.

Puig Boada, *El pensament de Gaudí*, n. 356 (testimoni de Joan Bergós).

Frases de Gaudí sobre la façana de la Passió

- *Pot ésser que algú trobi massa extravagant aquesta façana, però jo voldria que arribés a fer por i, per tal d'aconseguir-ho, no escatimaré el clarobscur, els elements sortints i els buidats.*
- *La vaig projectar en el dolor el 1911 quan estava malalt a Puigcerdà.*
- *En contrast amb la del Naixement, decorada, ornamentada, turgent, la de La Mort és dura, pelada, com feta d'ossos.*
- *Expressa la veritat i el dolor de la vida.*

Les lectures de Gaudí

- **Sant Joan de la Creu**
- **Prosper Guéranger**
- **Josep Torras i Bages**
- **Ignasi Casanovas**
- **Jacint Verdaguer**
- **Tomàs Kempis**
- **Jaume Balmes**

Sant Joan de la Creu

Gaudí expressarà amb les pedres de la façana de la Passió la mateixa veritat que el místic castellà havia fet amb les paraules. La meditació sobre la passió i mort de Jesús traspassada per aquella lectura devia potenciar la creativitat de l'arquitecte.

«Y este es el deleite grande deste recuerdo: conocer por Dios las criaturas, y no por las criaturas a Dios, que es conocer los efectos por su causa, y no la causa por sus efectos, que es conocimiento trasero, y esotro es esencial.»

Sant Joan de la Creu

«La Belleza és el resplendor de la Veritat; com que l'art és Belleza, sense Veritat no hi ha art. Per trobar la Veritat s'han de conèixer bé els éssers de la creació.»

Dibujo original de
S. Juan de la Cruz

Dibuix de Crist crucificat
de San Joan de la Creu

Prosper-Louis-Pascal
Guéranger
(1805-1875)

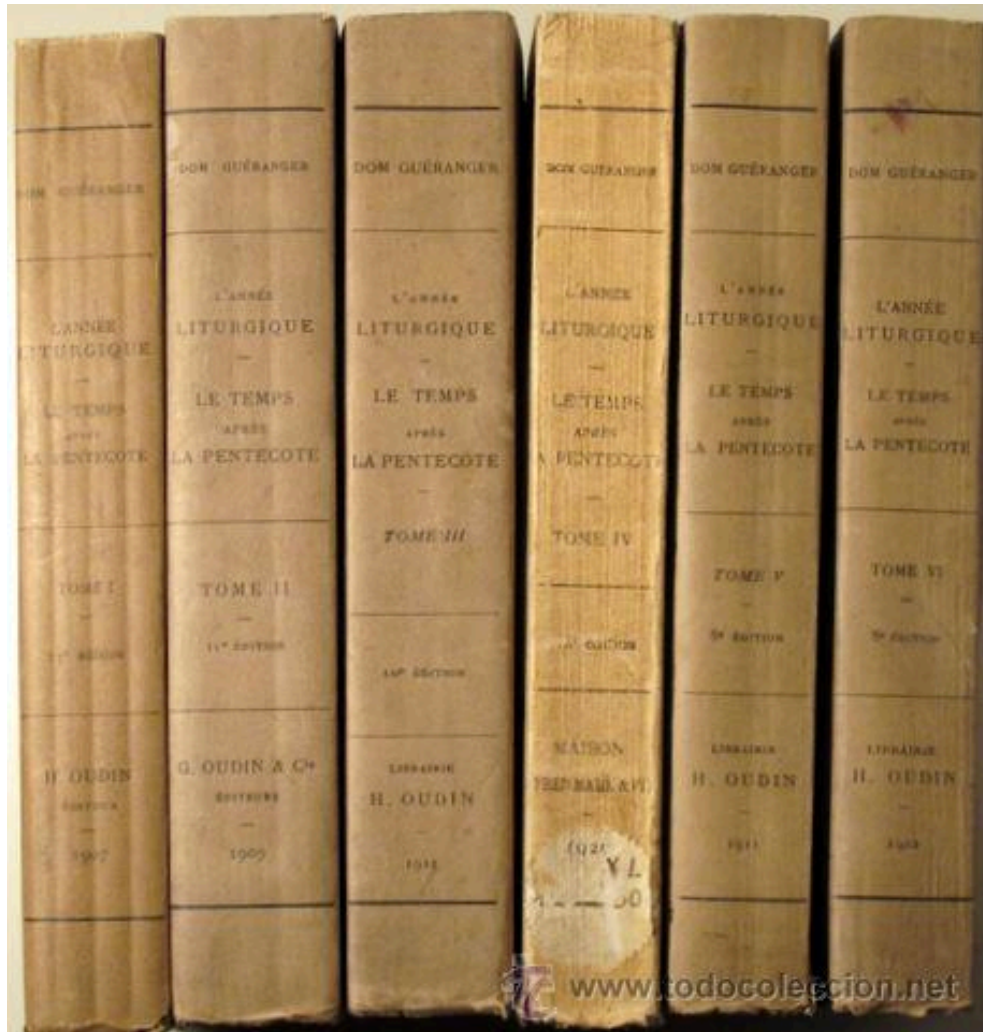
Saint-Pierre de Solesmes

***“He après la litúrgia viva
seguint el cicle anyal de
l’Església amb els quinze
densos volums de Dom
Guéranger.”***

Objectes litúrgics dissenyats per Gaudí

<u>L'AVENT</u>	<u>LE TEMPS DE NOËL</u>	<u>LA SEPTUAGÉSIME</u>
<u>LE CARÊME</u>		<u>LA PASSION</u>
<u>LE TEMPS PASCAL</u>		<u>LE TEMPS APRÈS LA PENTECÔTE</u>

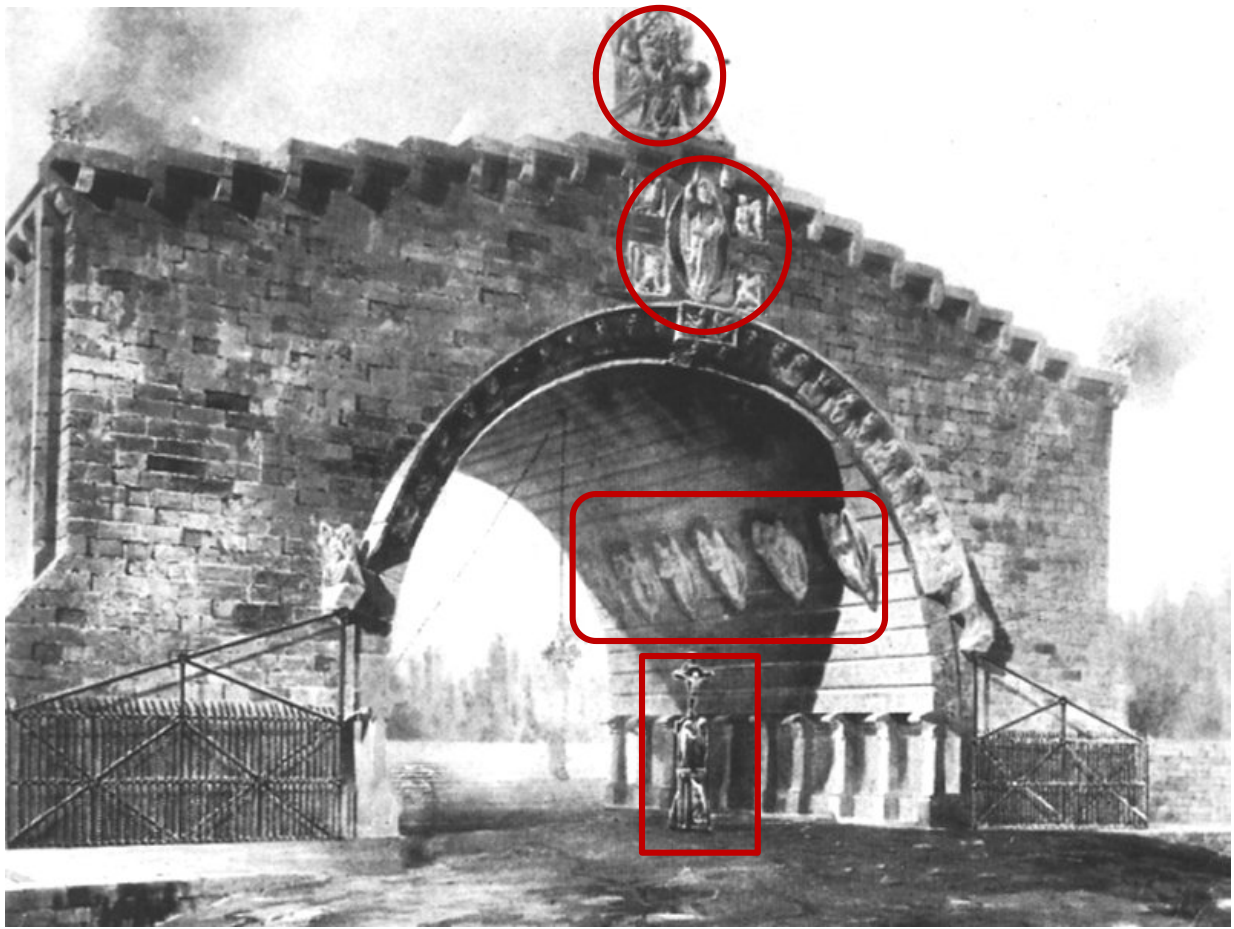
L'ANNÉE LITURGIQUE

Dom Guéranger

«¡Quantas horas las pasaba leyendo libros sagrados! Basta ver los doce tomos del magnífico *Année liturgique*, de Dom Guéranger, que Gaudí a diario leía y releía, saboreándolos pausadamente. Las sobadas cubiertas, maltrechas un tanto, denotan el exceso de uso a que Gaudí sometiera. Era de ver cómo al leer las diferentes traducciones de los salmos y oraciones cotejaba unos y otros textos y los confrontaba con el original...»

«Gaudí cristiano», en *El propagador de la devoción a San José*, LXI núm. 11

1876 Projecte porta de cementiri (Ap 4,1)

««La ciutat no necessita que la il·luminin el sol o la lluna, perquè la glòria de Déu l'omple de claror, i l'Anyell és el gresol que la il·lumina.»»

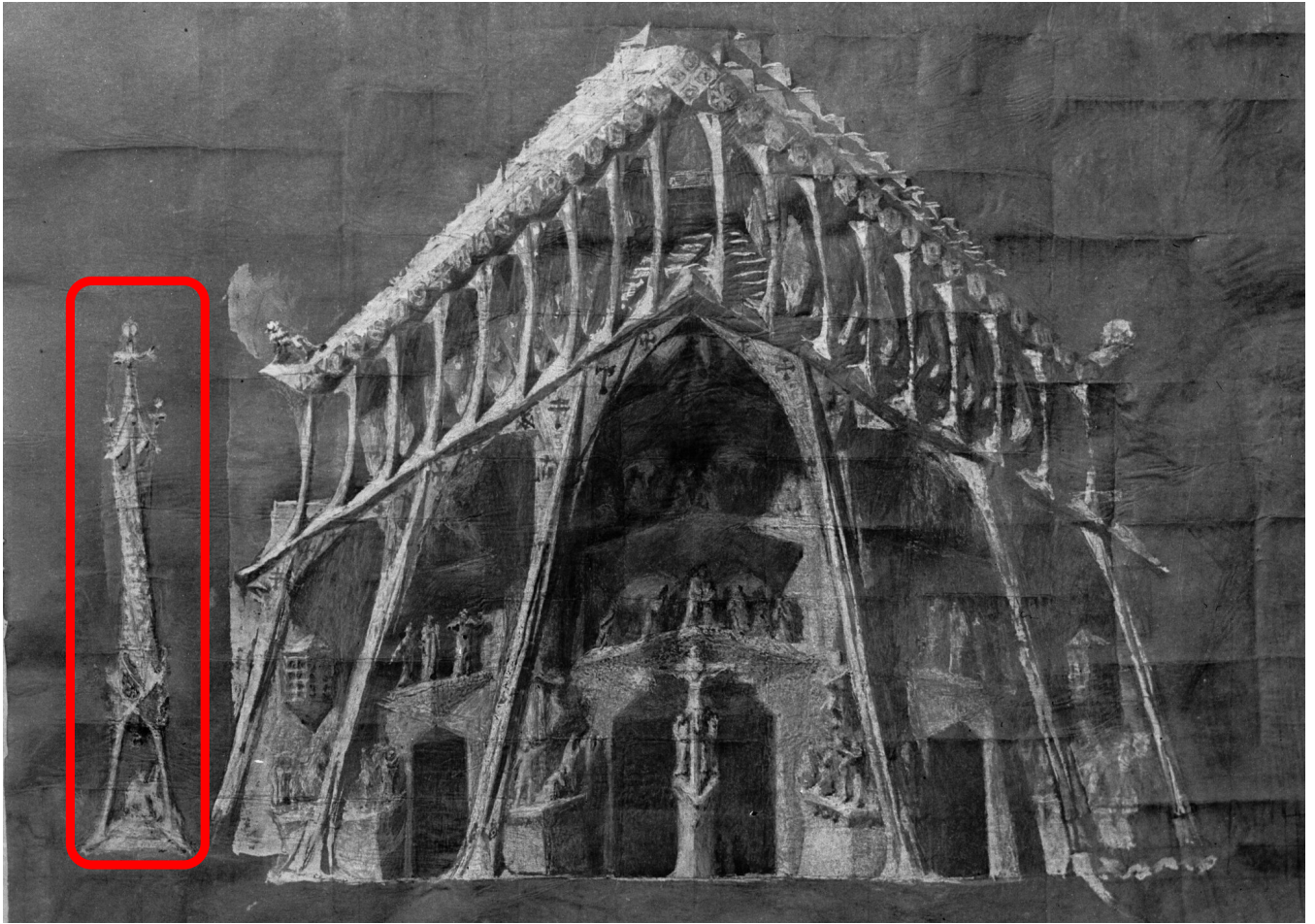
(Ap 21,23).

Josep Torras i Bages (1846 – 1916)

Josep Torras i Bages

Conferències sobre la missió de l'art en la humanitat:

De la fruïció artística (1894) *De l'infinit i els límits de l'art* (1896); *Del verb artístic* (1897); *L'única eficàcia* (1903); *La llei de l'art* (1905).

La seva última lliçó pública, ***Ofici espiritual de l'art***, va ser l'any 1913 amb motiu del primer Congrés d'Art Cristià celebrat a Barcelona.

«L'Art, és doncs per nosaltres catòlics, el culte humà i natural a la bellesa infinita que es manifesta esplèndidament en l'existència subjecte als nostres sentits.»

De l'infinit i del límit de l'art

«L'art no en té prou del món, té una ambició noble i més ampla i, unint-se amb la Teologia, s'introdueix en les infinitats del Ser diví, i és a sa manera intèrprete d'un de sos sobirans atributs: la bellesa.»»

«Podem dir que l'ofici de l'Art consisteix a espiritualitzar totes les coses.... A l'home qui té perspicàcia per a comprendre i sentir la bellesa, se li diu que és un home d'esperit... L'Art és un vehicol de civilització, i un medi suavíssim i eficaç de fer regnar la llum i la armonia en les relacions humanes, o, lo que és lo mateix, que l'Art és un instrument espiritualitzador de la nostra vida.»

Ofici espiritual de l'art, 7-8

Ignasi Casanovas (1872-1936)

L'admiració entre Casanovas i Gaudí era mútua;
per aquest motiu, Casanovas feia un gran elogi de l'arquitecte:

“El seu art el tenia en comunicació gairebé contínua amb la Divinitat, de la qual veia reflexos i llüisors en totes les coses. Era un verdader místic de l'art i de la religió, que unia en un sol acte la contemplació estètica i la contemplació religiosa”

**Es indubtable qu'en el mon
de la bellesa, lo metex
qu'en el de la veritat y
bondat, tot crida al
infinet. >>**

Jacint Verdaguer

De Crucíferes
poema *Amunt*:

**«Si al cel voleu pujar;
La creu n'es la carroça
La fe n'es lo fusell,
L'amor diví la roda...
Qui'ls guia es Jesucrist,
Qui en ella desde'l
Gólgota
Triomfador del món
Pujar volgué a la
Gloria.»**

Del poema *Brescant*:

**«Del consol l'aygua divina
¿com lo cerques en lo món?
Vina, ab mi al Calvari vina,
Jo t'ensenyaré la Font...**

**La santa creu és l'arbre de la vida
Que'l bon Jesús baxà del Paradís
Perque en la humanitat esmortuhida
La vida primerenca refluoris.»»**

THOMAS A KEMPIS.

«No hi ha cap altre camí per arribar a la vida i a la verdadera pau interior, que el camí de la santa Creu. Ves on vulguis, cerca el que vulguis, i no trobaràs més amunt un camí més elevat, ni més avall un camí més segur que el camí de la Santa Creu.»»

Kempis, *La imitació de Jesucrist*, Ed. Lluís Gili, Barcelona 1911, 113.

Obras del Dr. D. Jaime Balmes, Pbro.

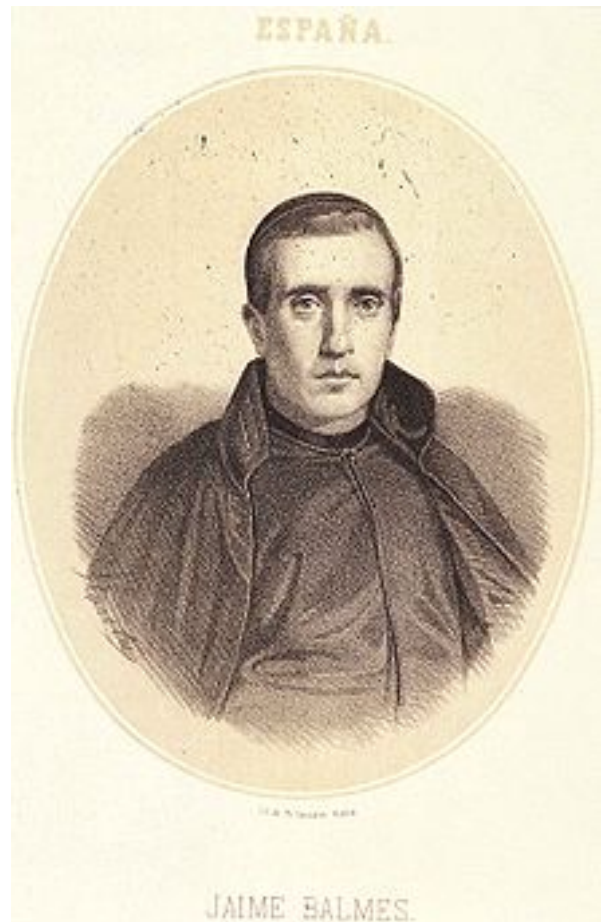
EL

CRITERIO

DÉCIMAQUINTA EDICIÓN

BARCELONA
IMPRENTA BARCELONESA
Calle de las Tapias, núm. 4.
1904.

 www.todocoleccion.net

***L'artista que sols se proposa
afalagar passions, corrompent les
costums, es un home que abusa de
sos talents y oblida la missió sublim
que'l Criador li ha confiat,
al dotarlo de facultats privilegiades.***

Textos Bíblicos

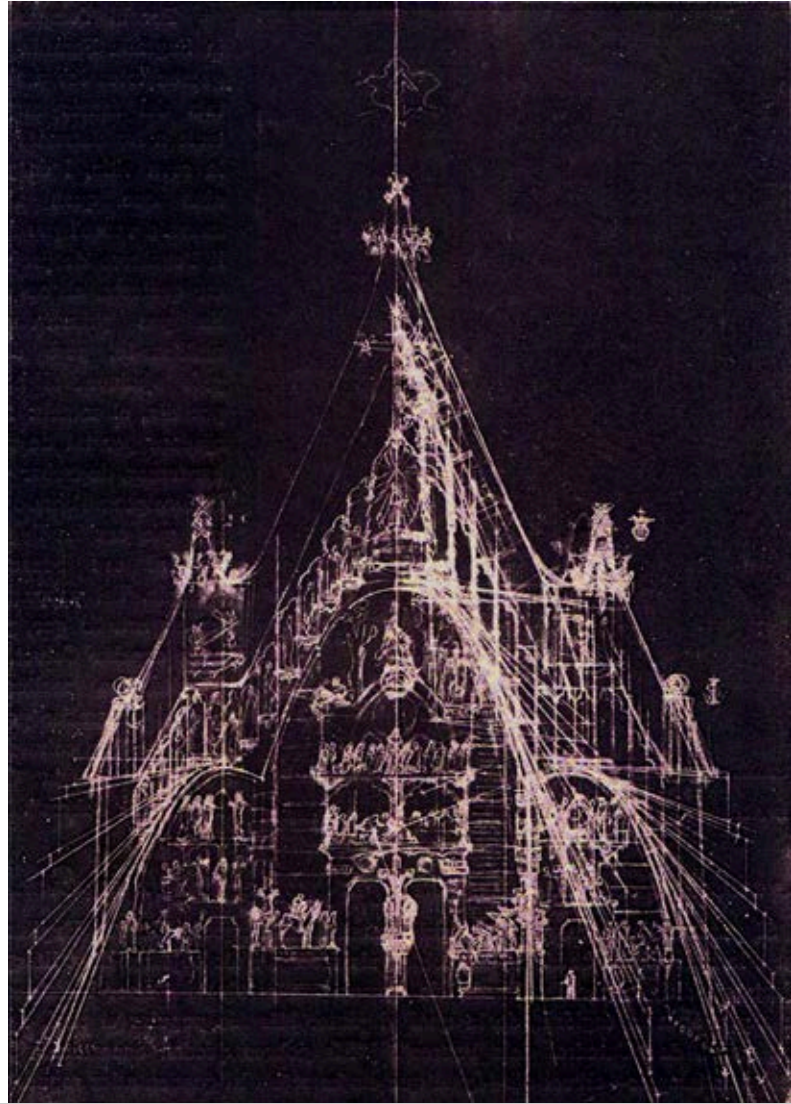
Salm 22

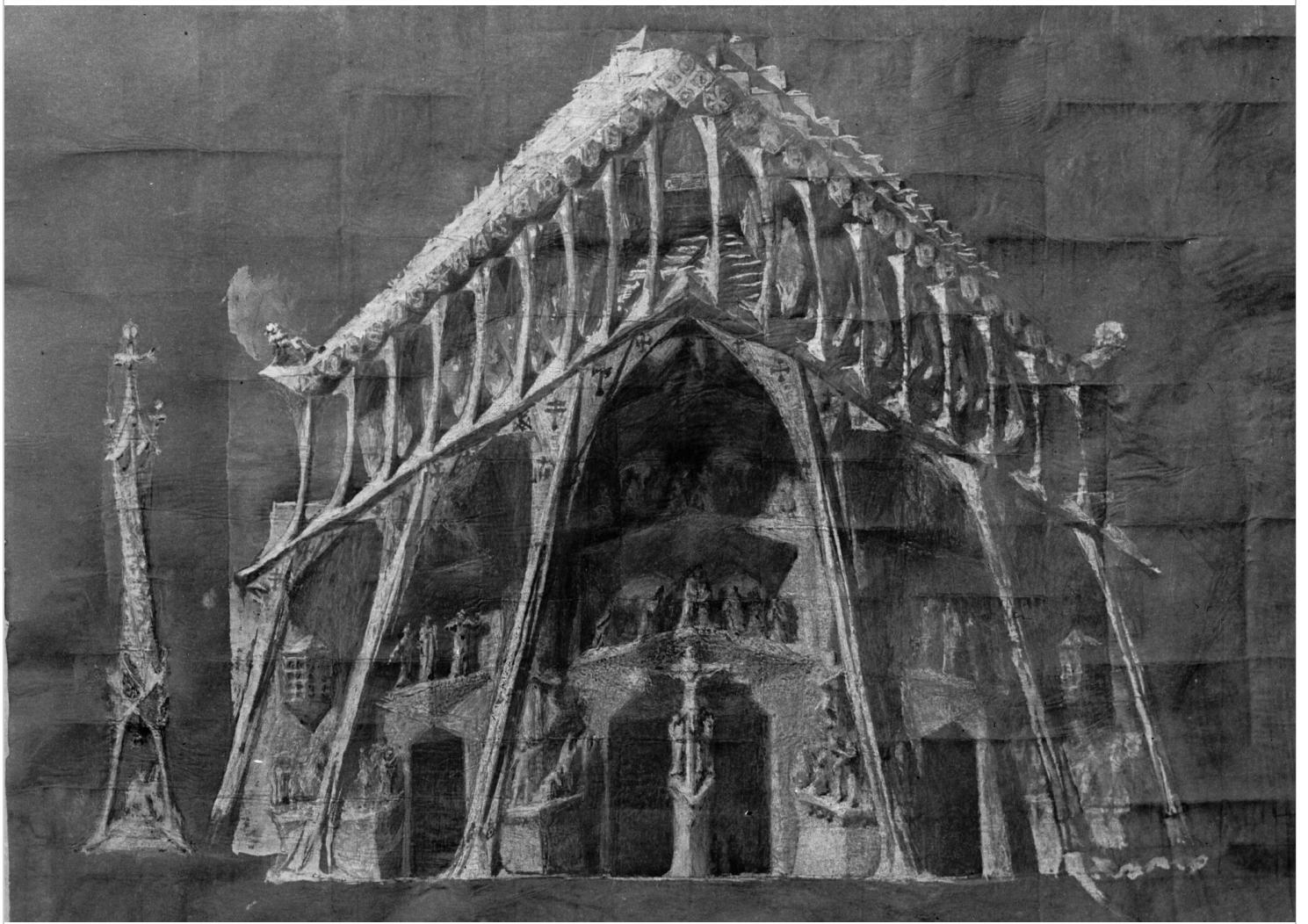
Salm 16

Isaïes 52,13–53,12

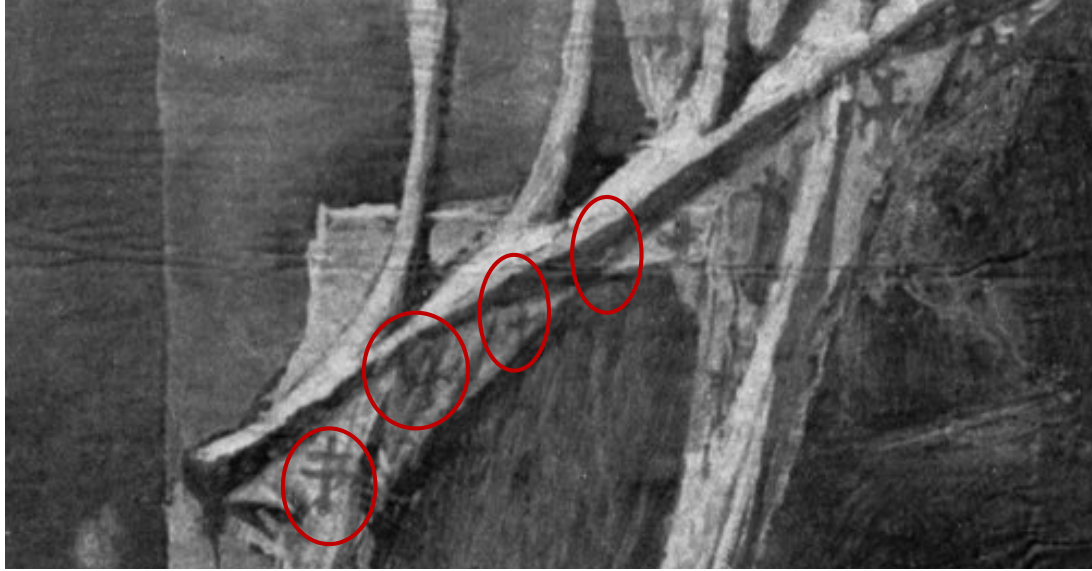
Els quatre evangelis

Filipencs 2,6-11

Creu
papal

Creu
patent

Creu
Bipartita

Creu
ancorada

Crismó

Creu patriarcal

Tau

Staurograma

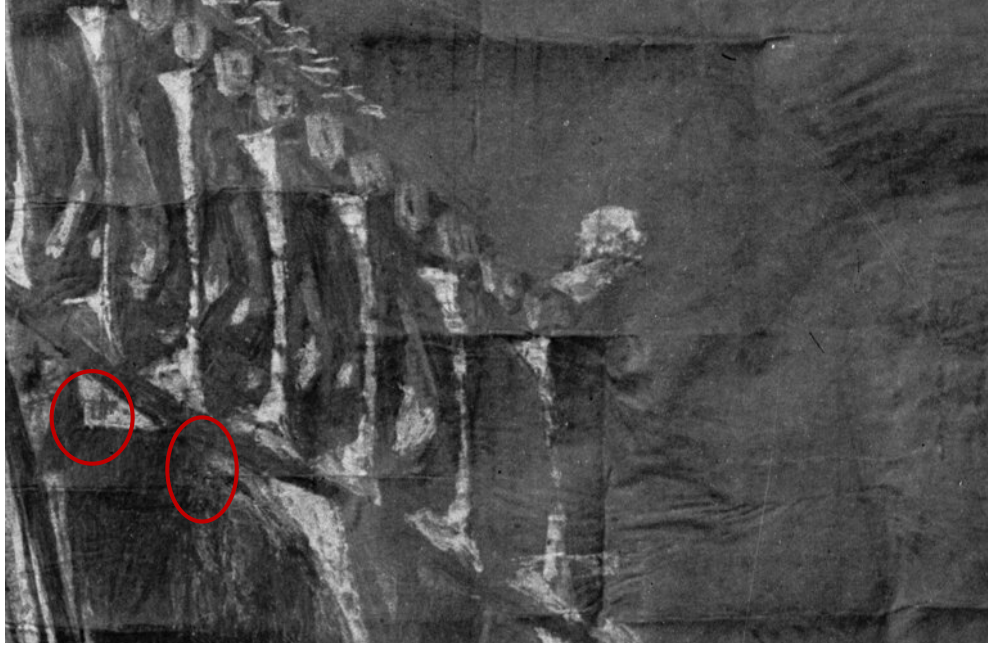
Creu ansada

Creu potenziada

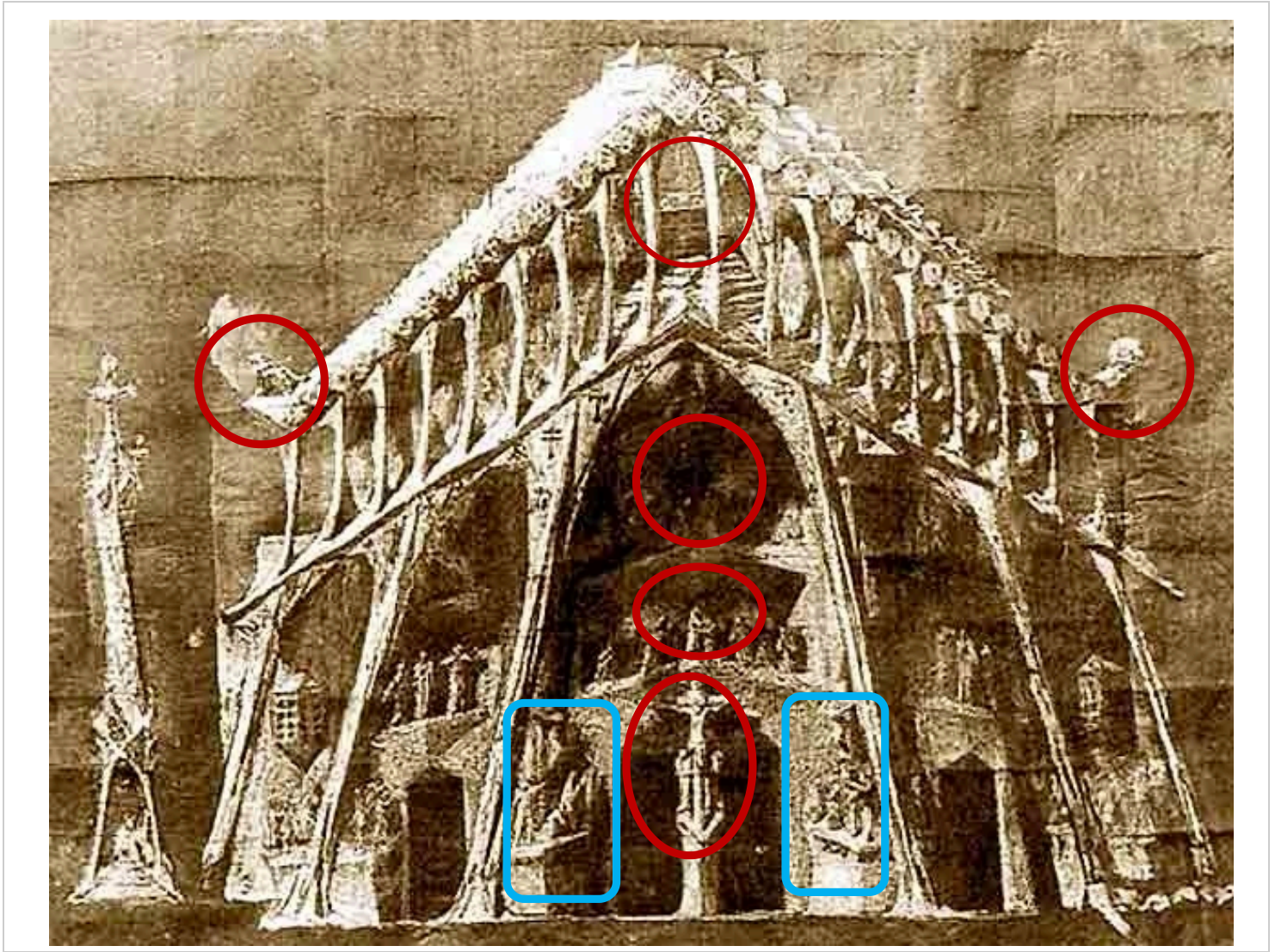
Creu llatina

Creu Grega

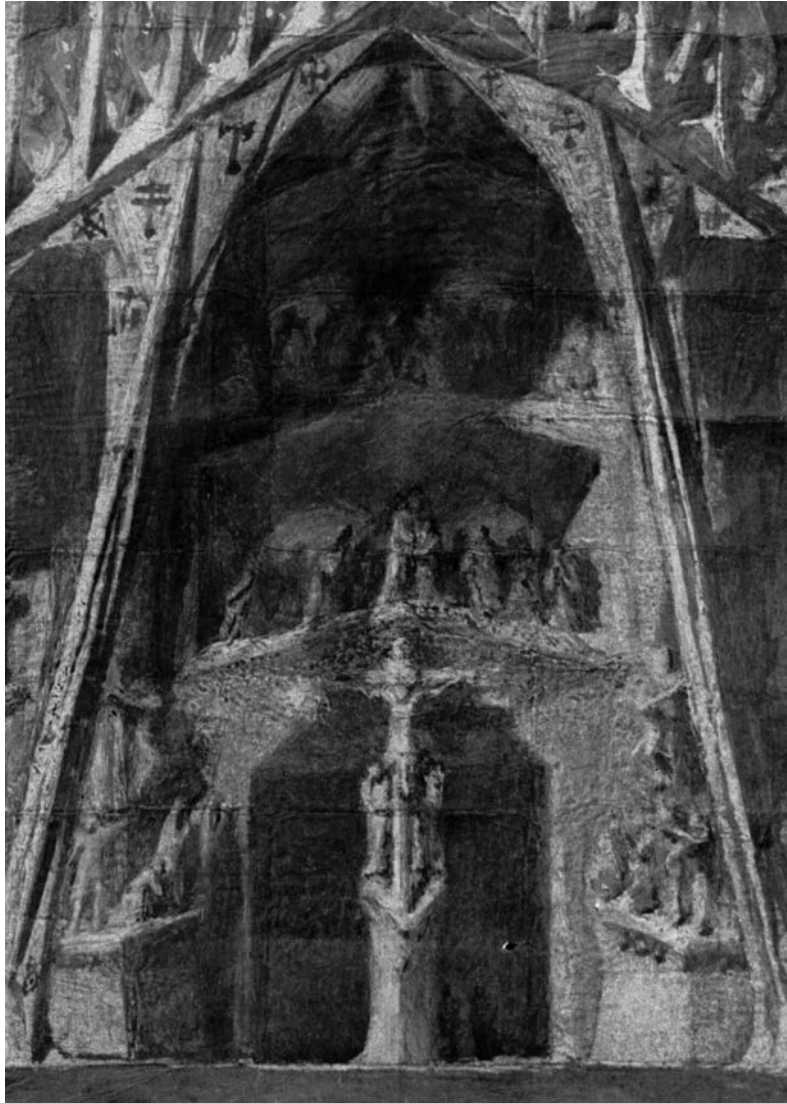
Creu de Malta

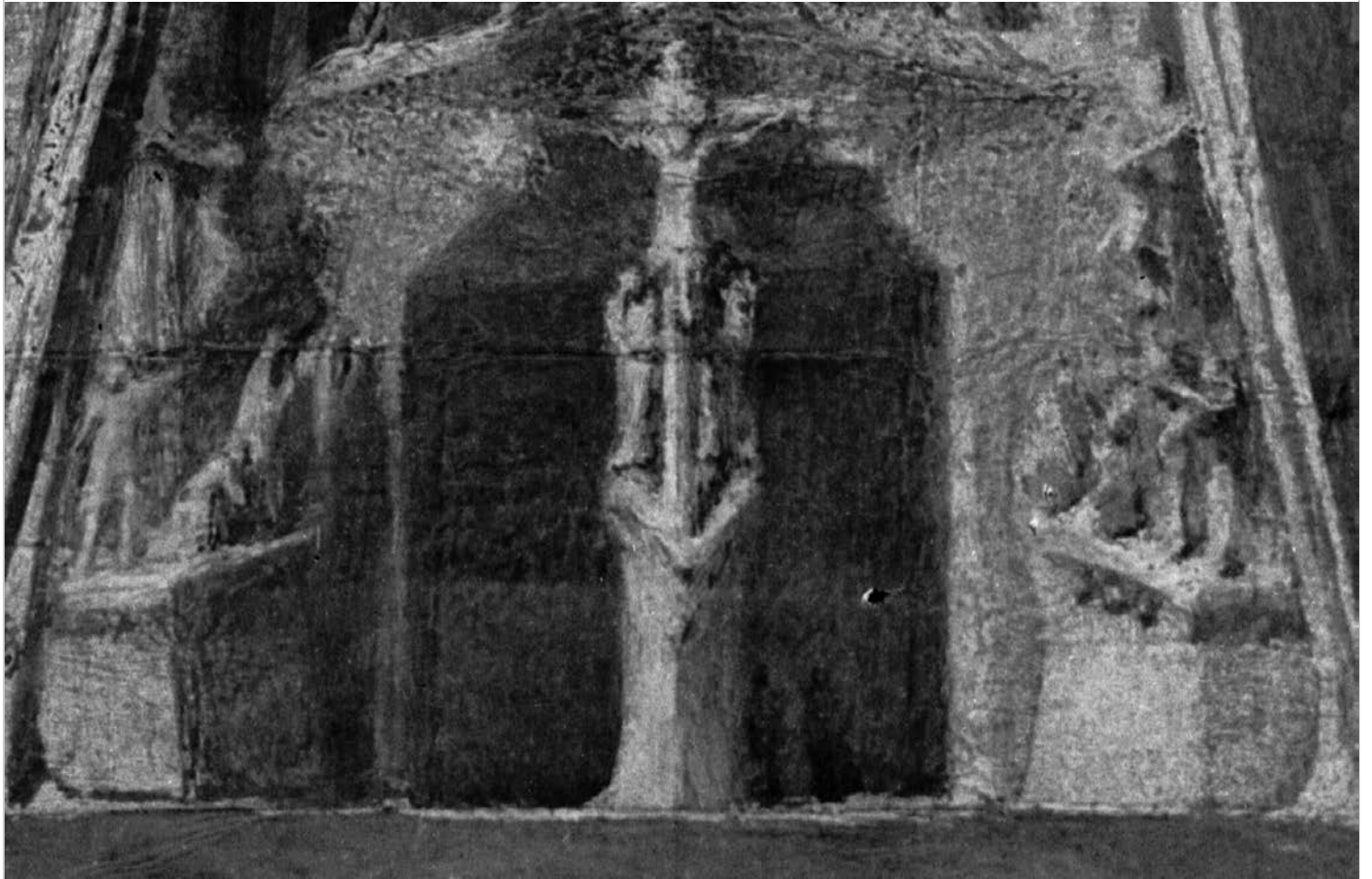
Per la voluntat d'austeritat, com a únic motiu decoratiu en alguns punts del camí de la creu hi hauria una sola flor, la passionera. Aquesta flor, amb el nom científic de *Passiflora caerulea*, anomenada també **de la passió** des que el papa Pau V (1605 1621) va considerar que n'era una bona representació:

- els filaments evoquen la corona d'espines
- els estams representen les cinc ferides del cos
- els tres estils són com els claus de la creu
- els pètals evoquen els dotze apòstols.

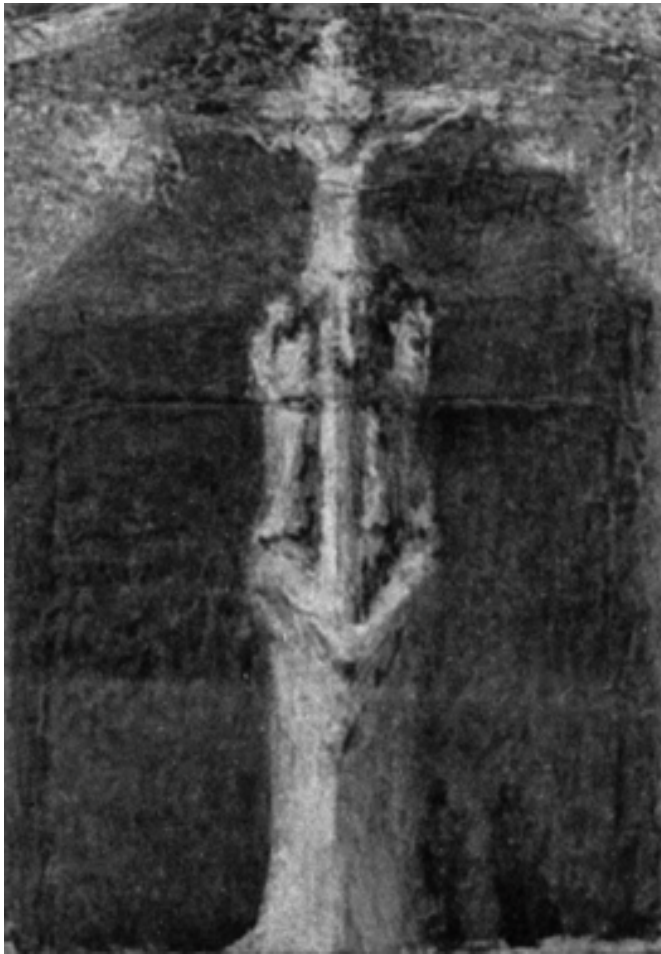

**Damunt de la creu de Jesús es
llegiria la paraula Veritas. Era la
paraula que trobem en l'últim
sopar: «Jo sóc el camí, la veritat i
la vida» (Jn 14,6).**

D'aquesta manera, Gaudí va voler
representar la veritat nua de la vida:
el dolor i el sacrifici.

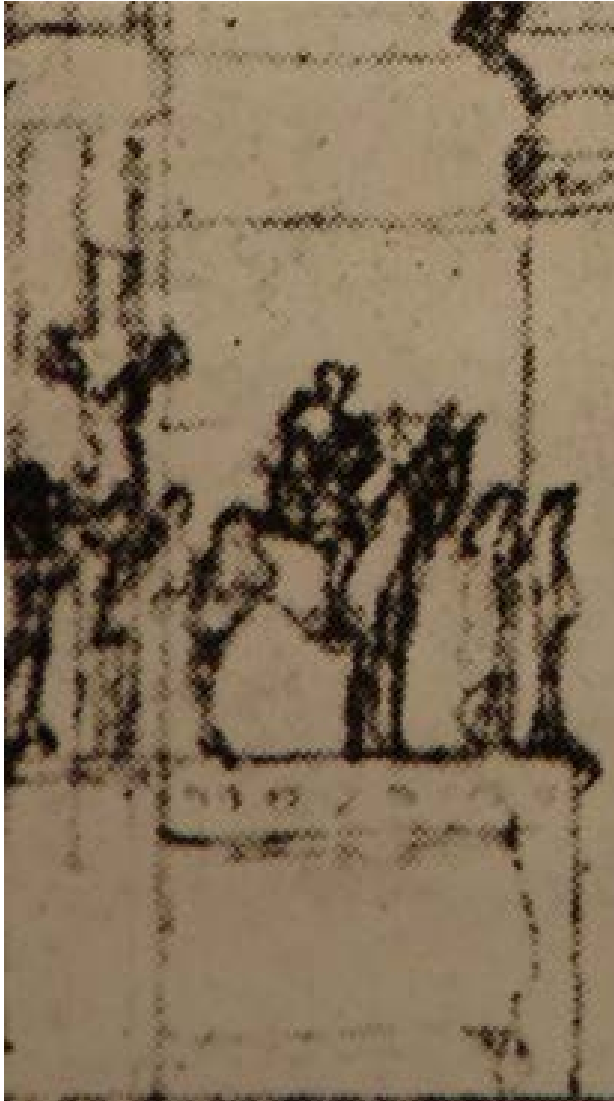

Joan

Maria

Entorn de la Crucifixió.
Costat dret.

Dimes

Centurió

Tres santes dones

Entorn de la Crucifixió.
Costat esquerre.

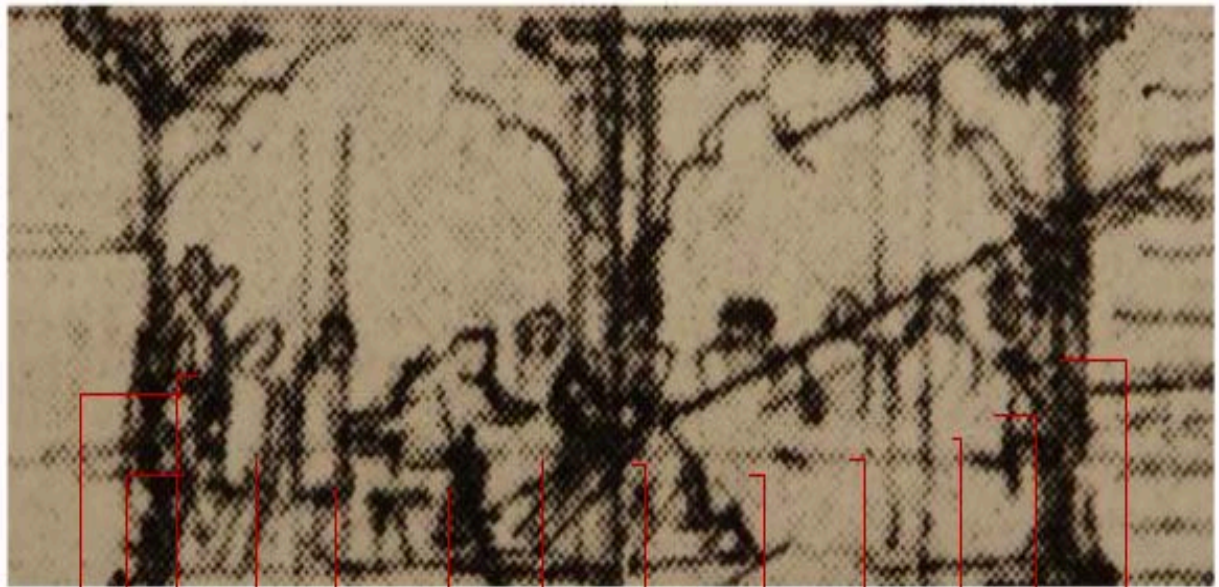
Jueus que es burlen de Jesús

Gestes

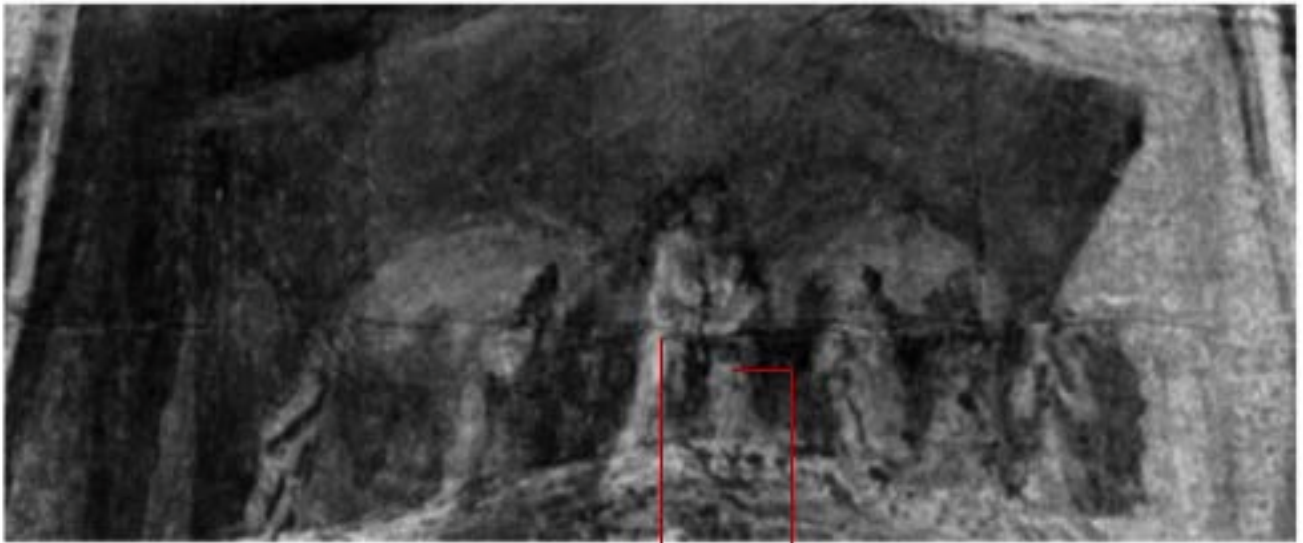
Mandatum

La paraula "**Vita**" escrita sobre el *Mandatum* vol indicar que la vida és amor; sense amor no és possible la vida.

1 2 3 4 5 6 7 Jesús 8 9 10 1 1
Pere

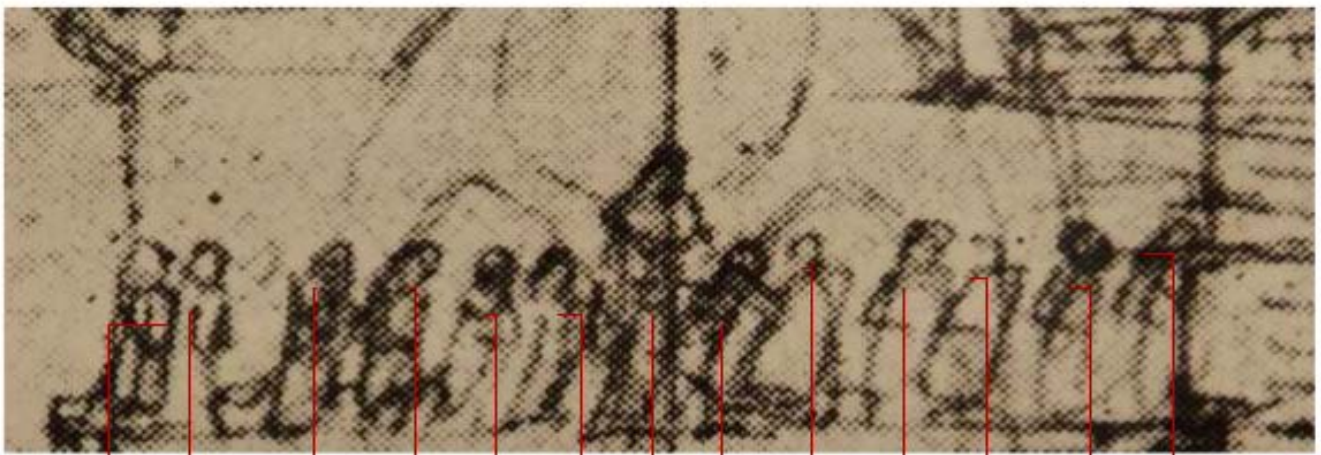

Jesús

Pere

Sant Sopar

1

2

3

4

5

6

1

2

3

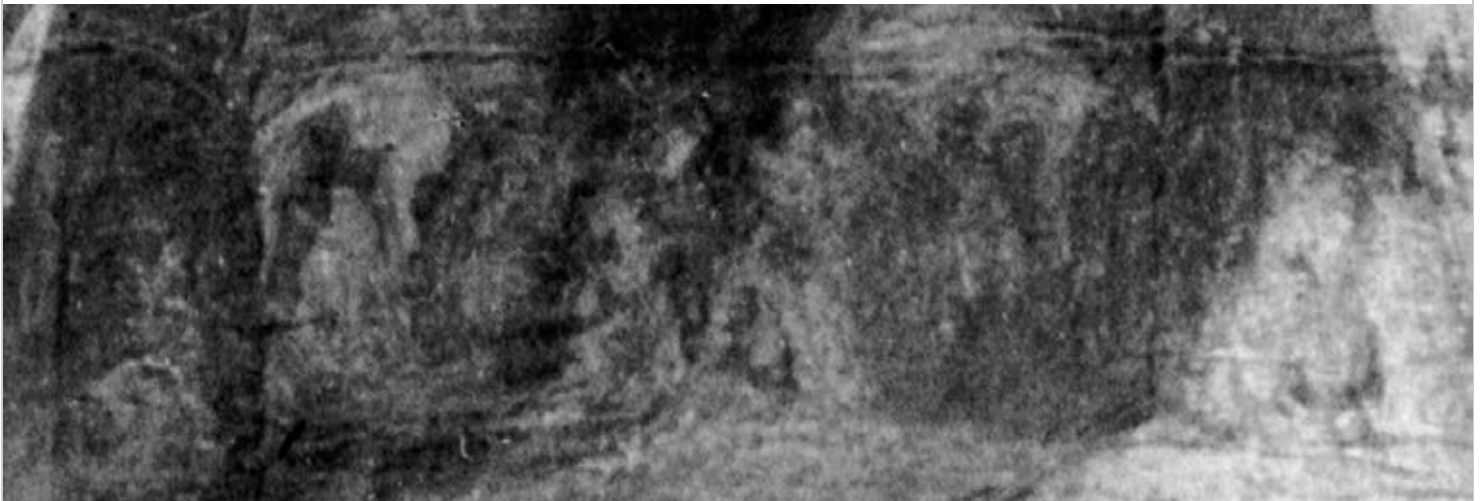
4

5

6

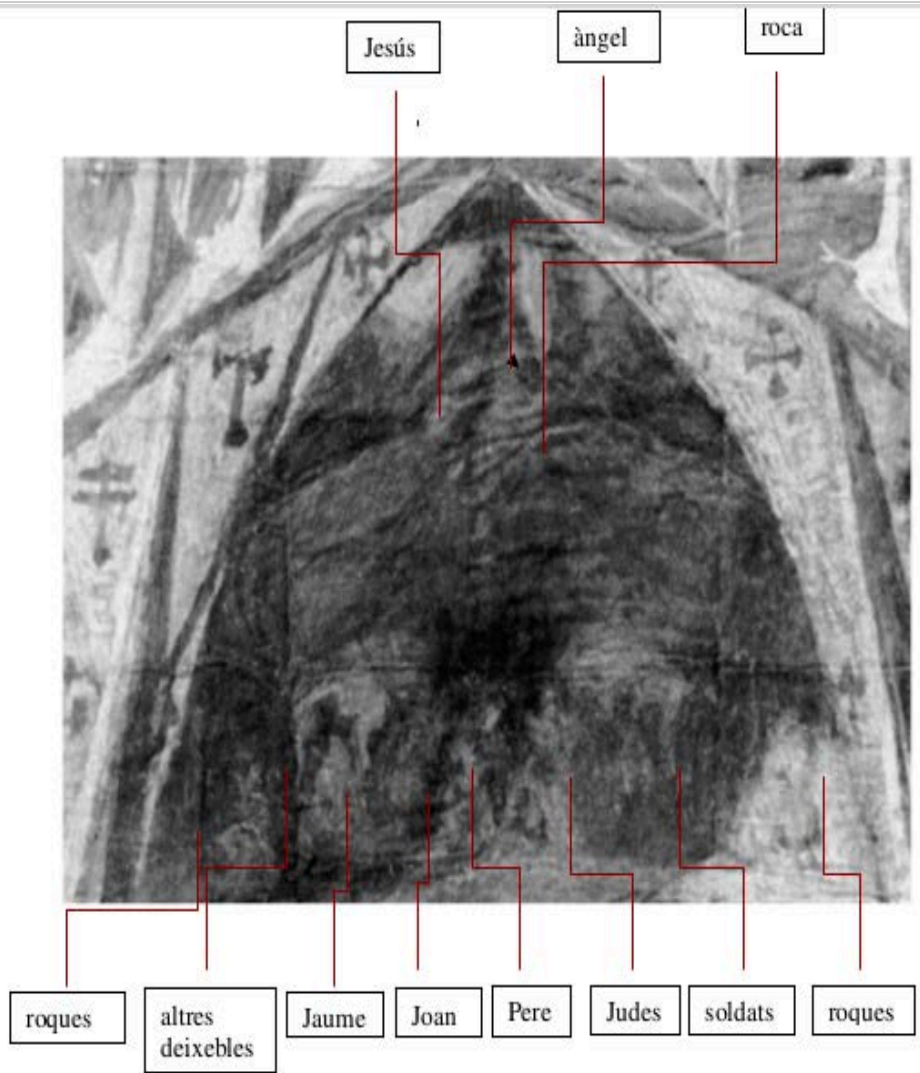
Jesús

Sota d'aquesta escena hi hauria escrita la paraula "**Vita**", que connecta l'escena del rentament de peus amb el Sant Sopar. Jesús és la vida, Ell mateix es dóna per a la vida de la humanitat.

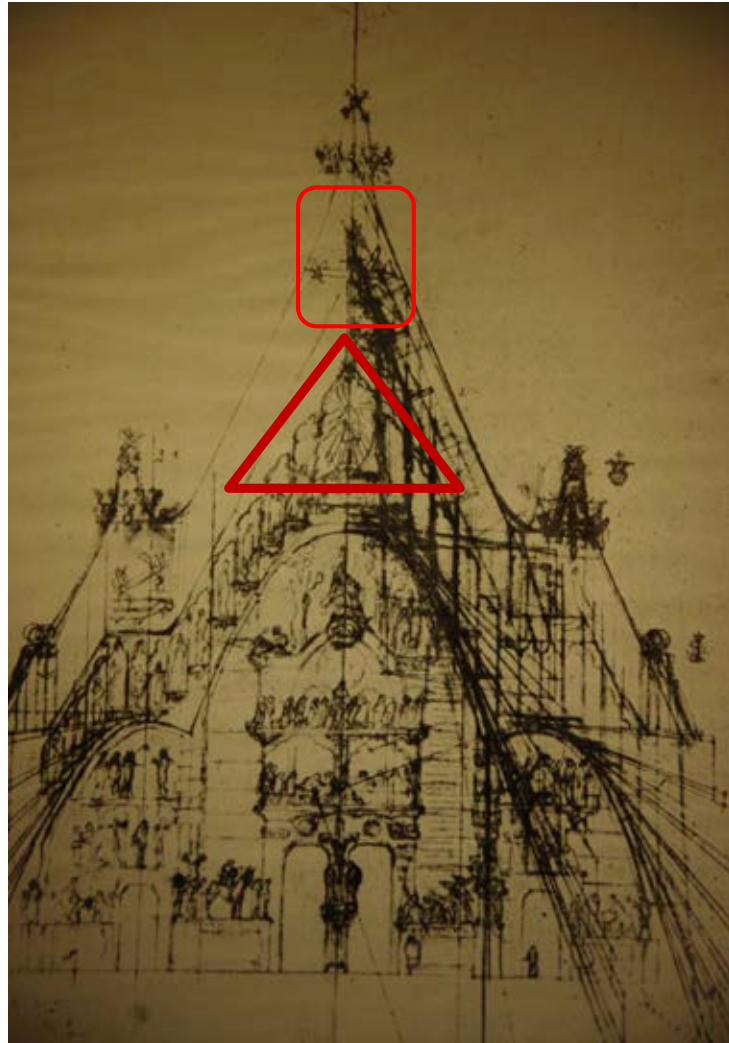
«En el vèrtex del timpà, el Crist solitari en la vetlla angustiosa de l'Hort de Getsemaní.»

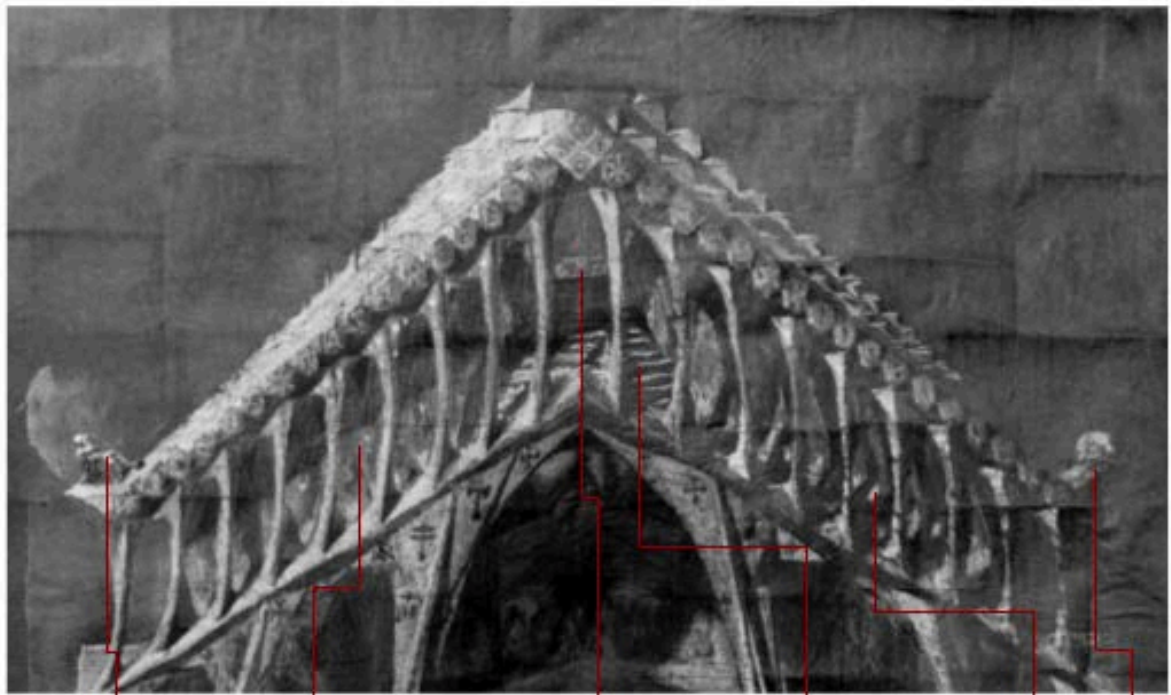
Amb la representació de la pregària a Getsemaní, el Sant Sopar i el *Mandatum* i la crucifixió a l'eix central del portal de la Caritat, Gaudí volia expressar el que havien de ser els pilars fonamentals de la vida cristiana:

- el sacrifici redemptor**
- l'amor fratern**
- el sagrament eucarístic**
- la pregària arrelada a l'oració del Crist.**

«A les galeries del frontó, hi ha les ànimes pures dels Sants Pares, qui al si d'Abraham frisaven per la Redempció de l'humà llinatge; a l'esquerra hi ha els Patriarques, model de Fe, representats, per simbolisme, del qui havia de venir; a la dreta, hi ha els profetes qui sembraven esperança. Tots ells van fent camí cap el vèrtex del frontó, on s'obra el sarcòfag de Jesús.»»

el lleó de
Judà

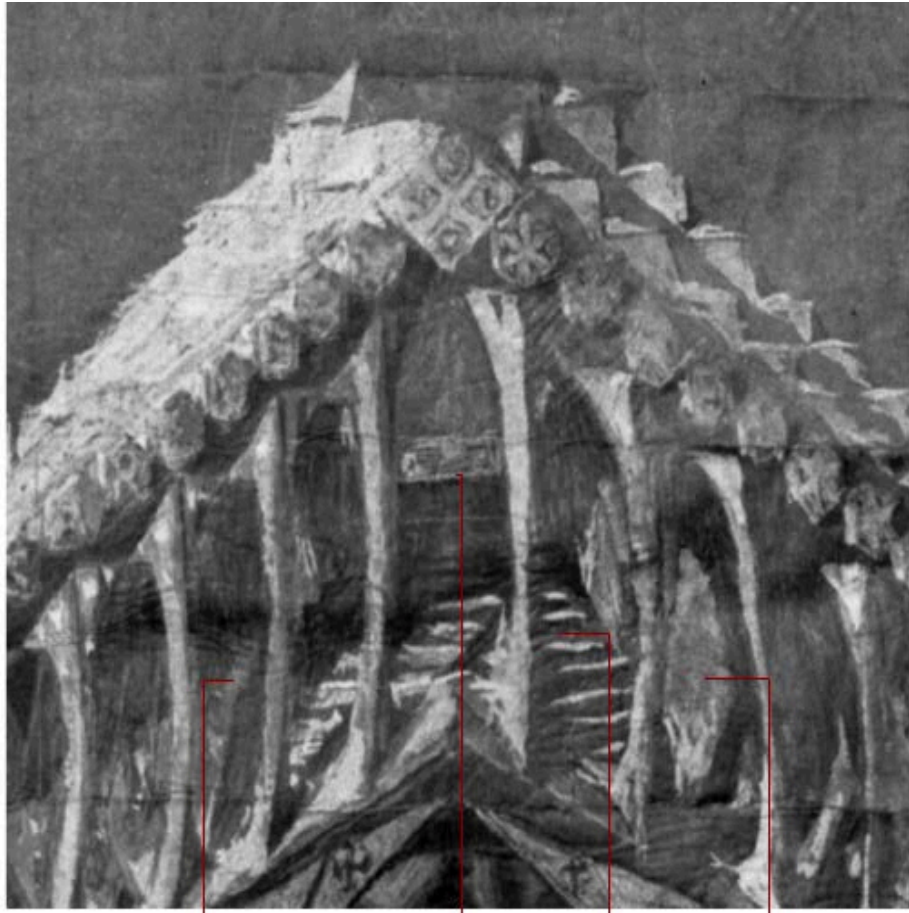
patriarques

sepulcre buit

escalinata

profetes

l'anyell
del
sacrifici

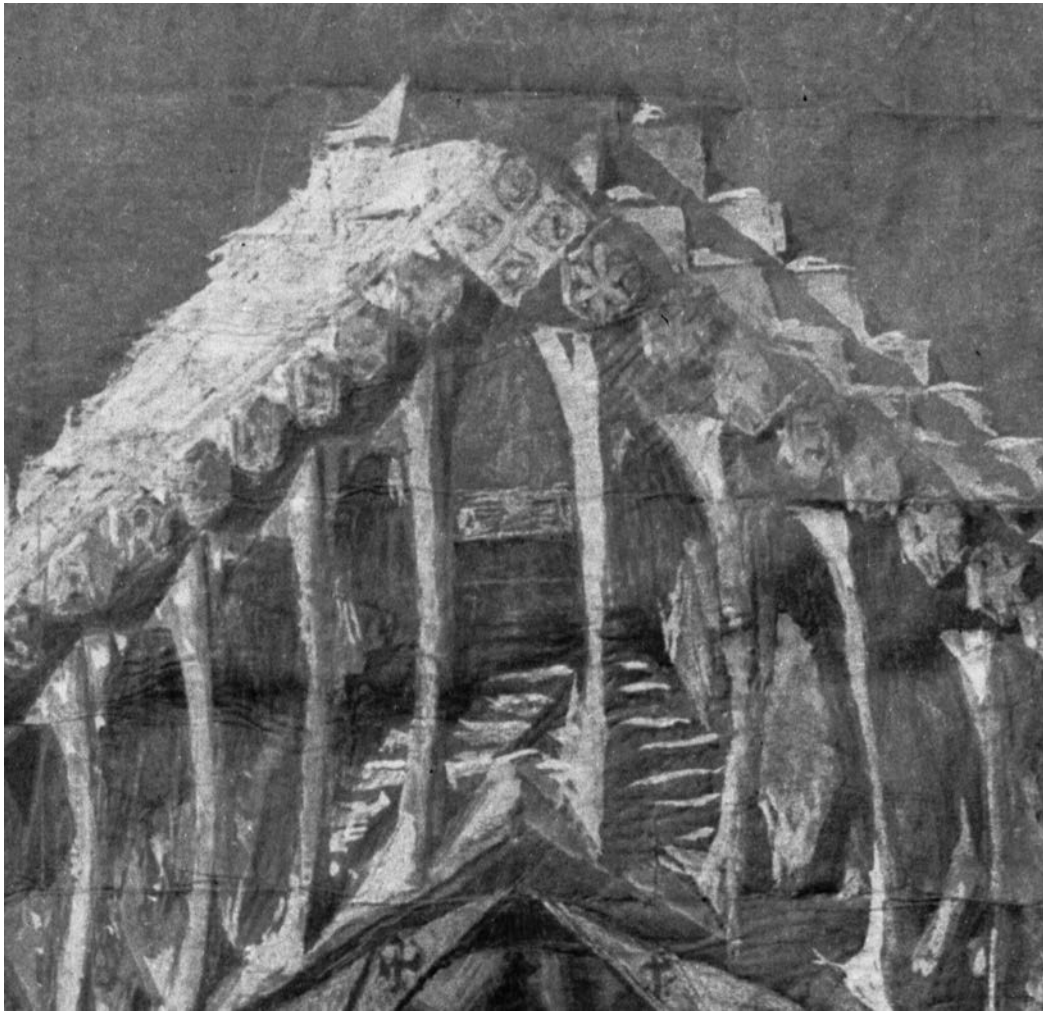

patriarques

sepulcre buit

escalinates

profetes

Homilia antiga sobre el Dissabte Sant:

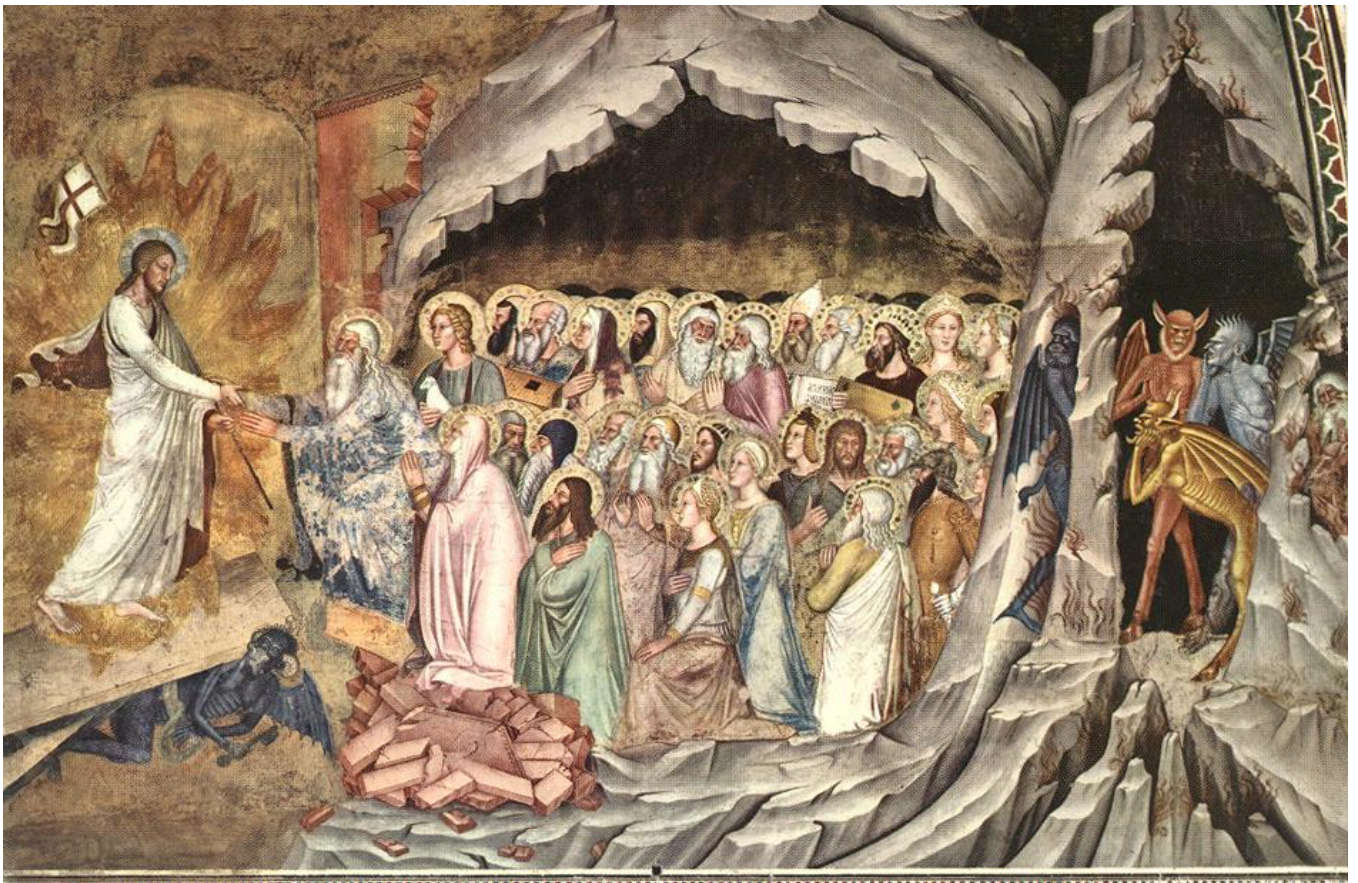
Què és això? Avui hi ha un gran silenci a la terra; un gran silenci i solitud. Un gran silenci perquè el rei dorm. La terra s'ha esgarrifat i ha restat immòbil, perquè Déu s'ha adormit en la carn i ha ressuscitat als qui dormien feia segles. Déu ha mort en la carn i ha desvetllat als qui estaven confinats en les profunditats de l'abisme.

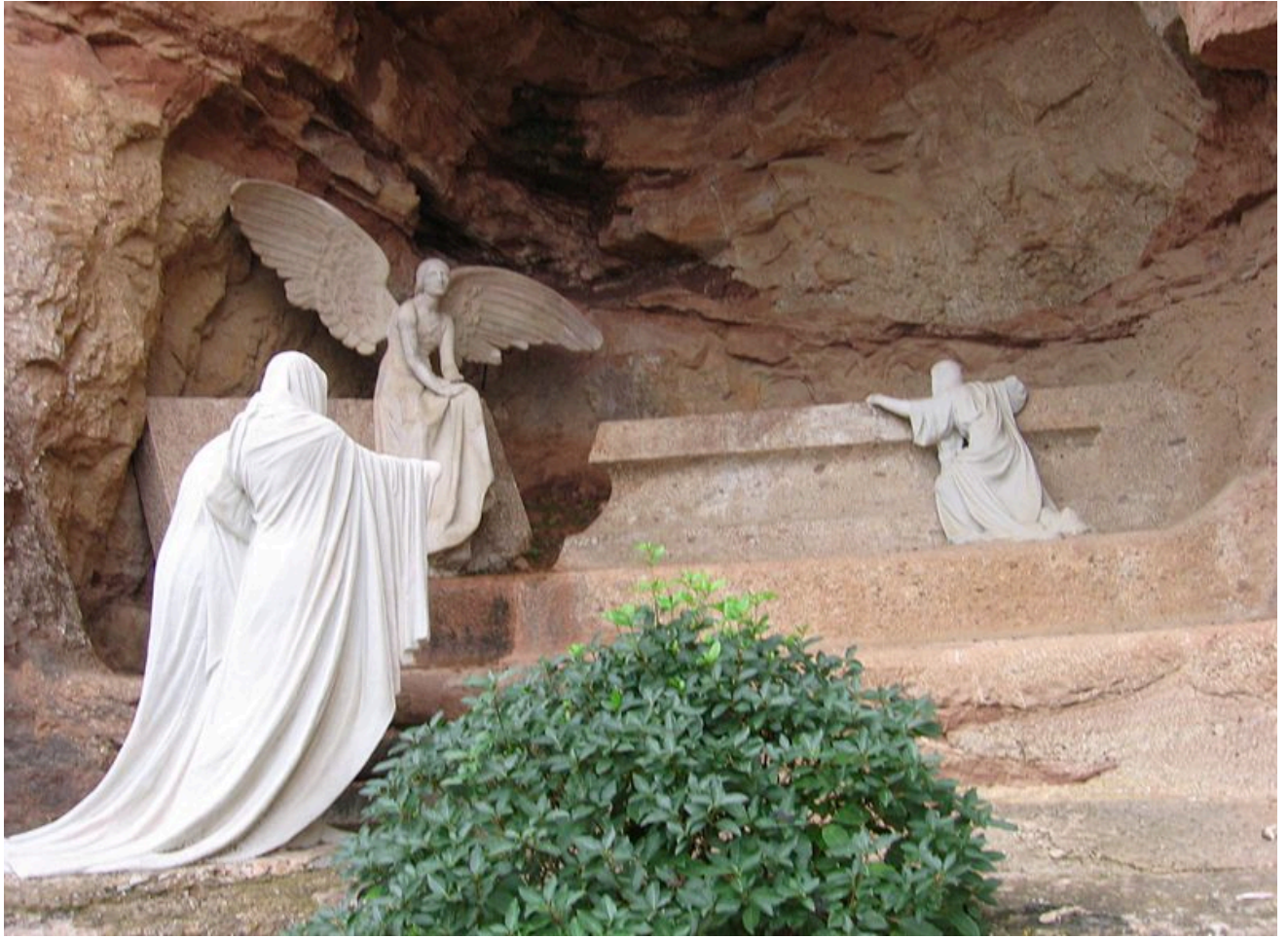
Còdex
9820 del
Vaticà

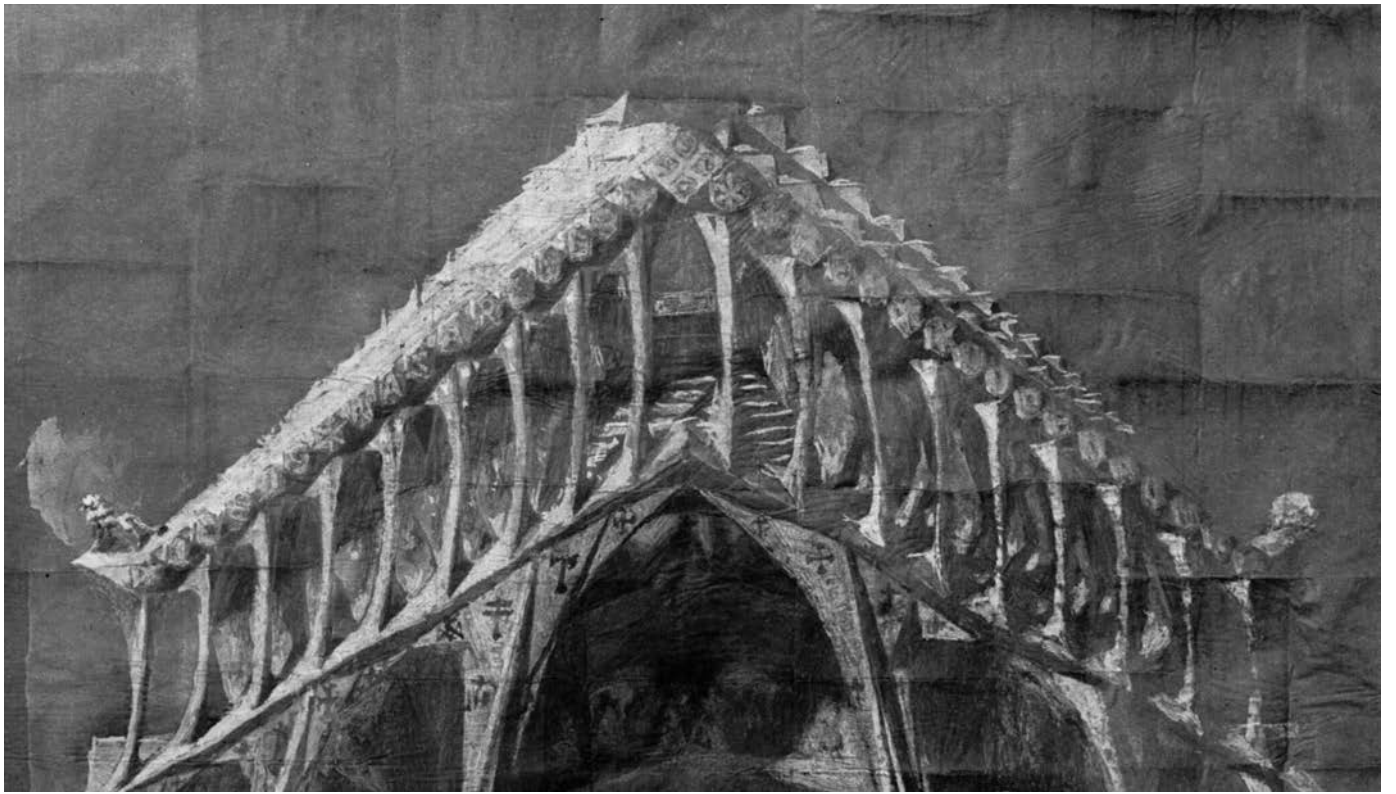

Andrea de Firenze. S.XV.

«I més alt encara, la Resurrecció, escena de la que sols hi haurà el sepulcre buit amb l'àngel assegut damunt la llosa, i les tres Maries.»»

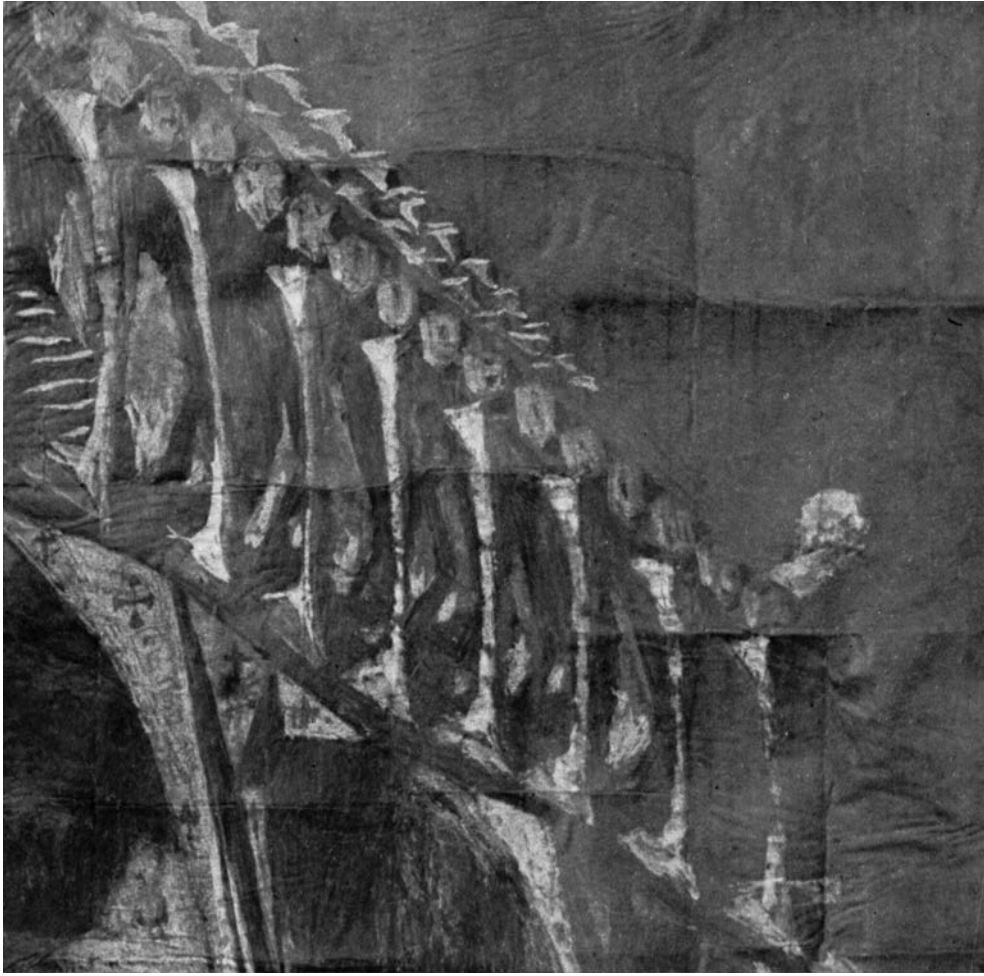

«Jesús ressuscitat és més amunt, gloriós i triomfant, en un gran finestral del creuer.»

«Damunt els extrems laterals d'aquest frontó, es mostren els animals simbòlics: en l'un l'anyell que Abraham sacrificà, que representa Crist qui a la mort fou conduït igual que un be; i en l'altre aquell lleó de la tribu de Judà figurant Nostre Senyor, qui quan gloriosament ressuscità, la mort va vèncer.»»

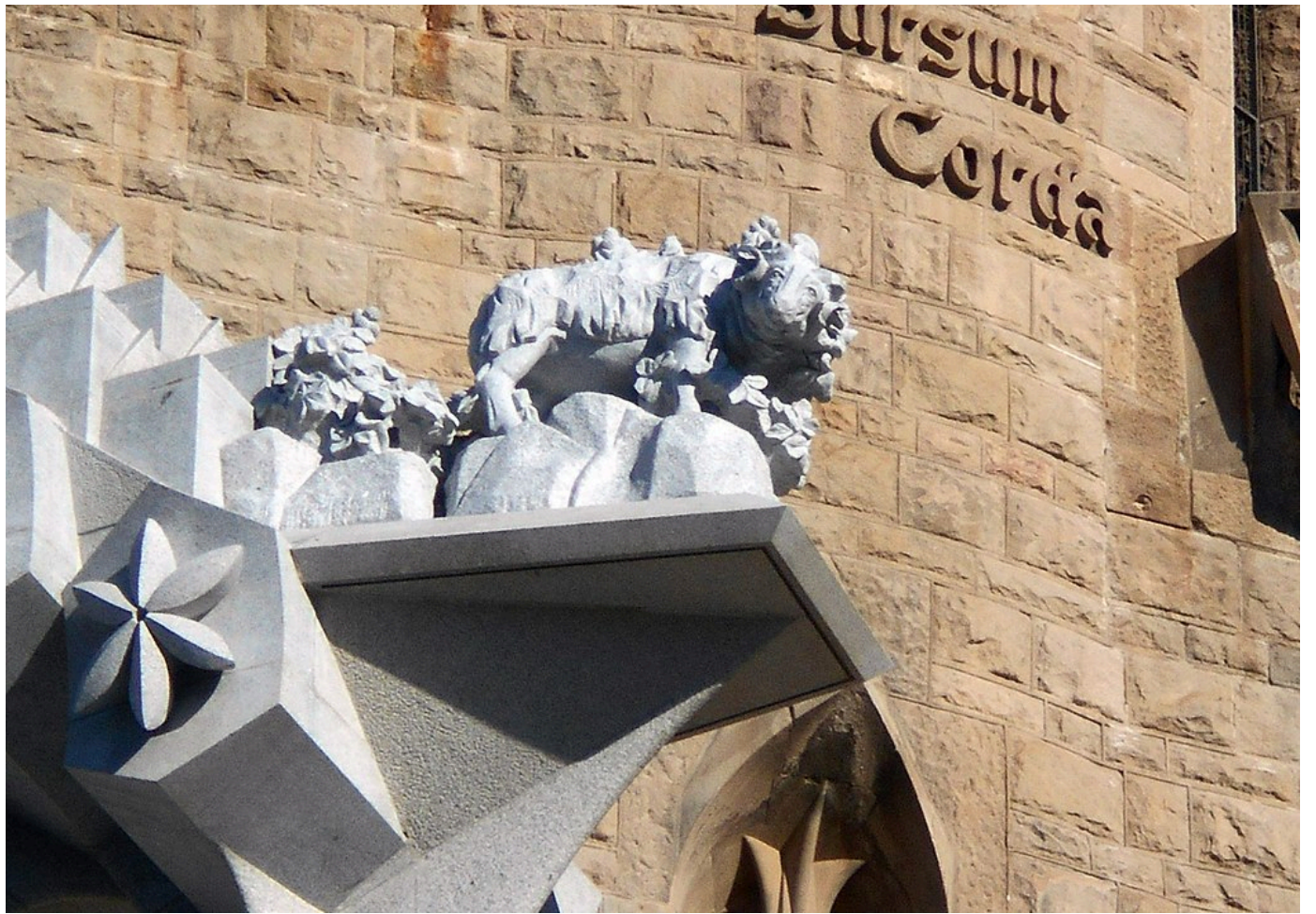

Lau Feliu

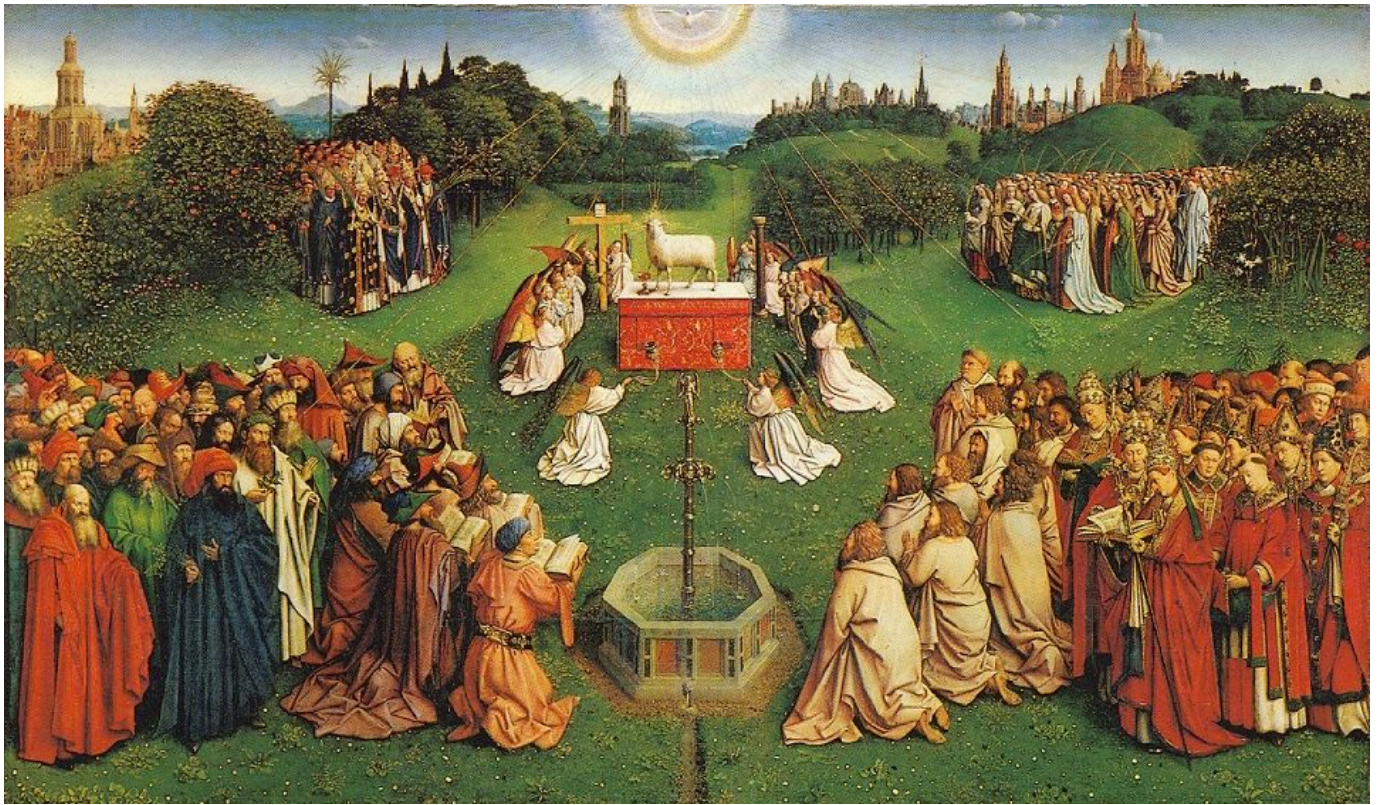

Agnus Dei es refereix a Jescucrist en el seu rol d'ofrena en sacrifici pels pecats dels homes. Aquest títol li fou aplicat per Joan Baptista durant l'episodi del baptisme de Jesús.

Mt 3,13-17; Mc 1,9-11; Lc 3,21-22

***L'endemà, Joan veié Jesús que venia cap a ell, i exclamà:
—Mireu l'anyell de Déu, el qui lleva el pecat del món!***

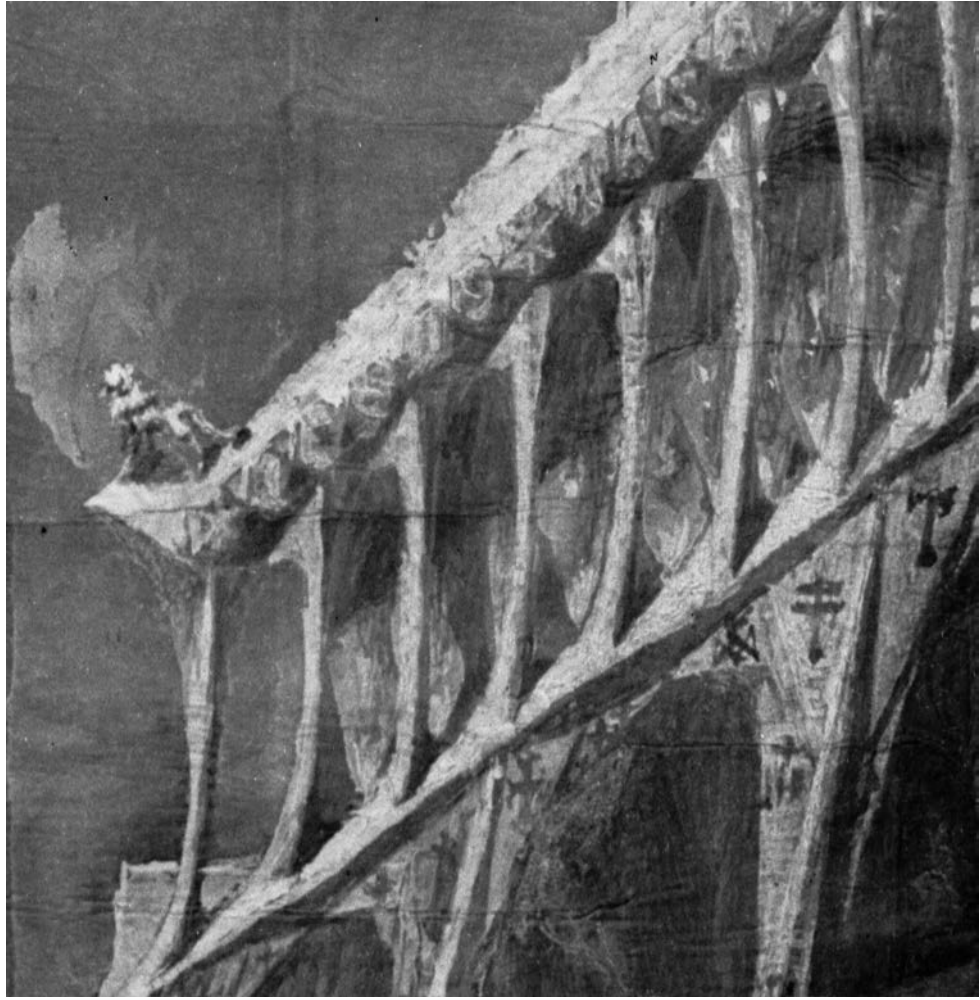
Jn 1,29-34

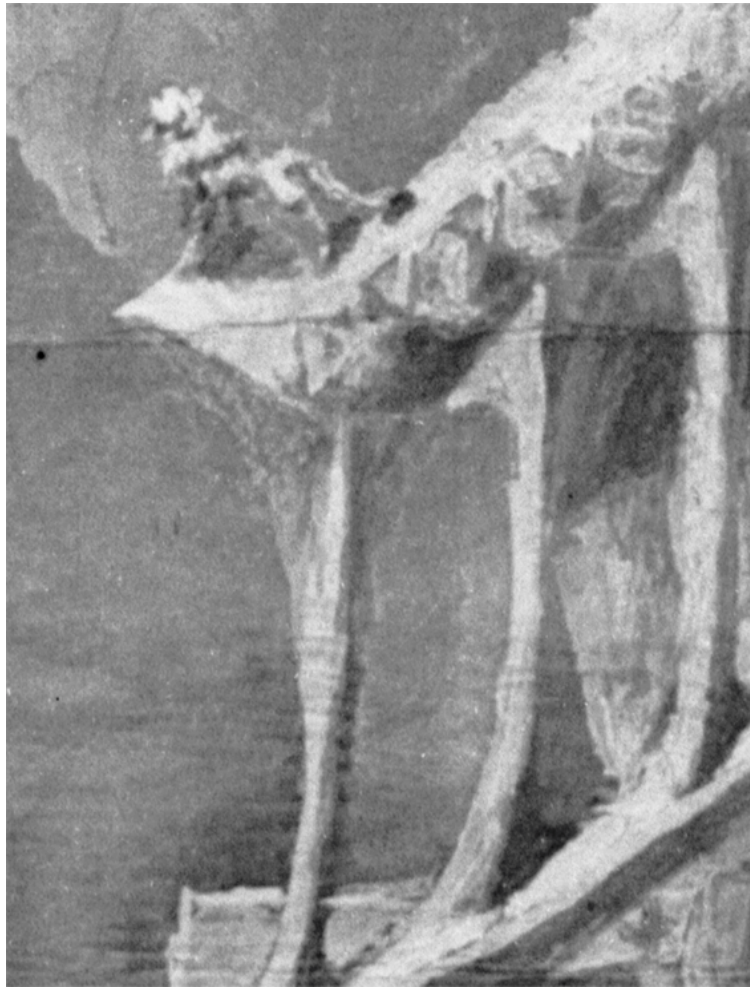

«Però un dels ancians em digué: “No ploris: ha triomfat el lleó de la tribu de Judà, el rebrot de David. Ell obrirà el llibre i els seus set segells”»

(Ap 5,5)

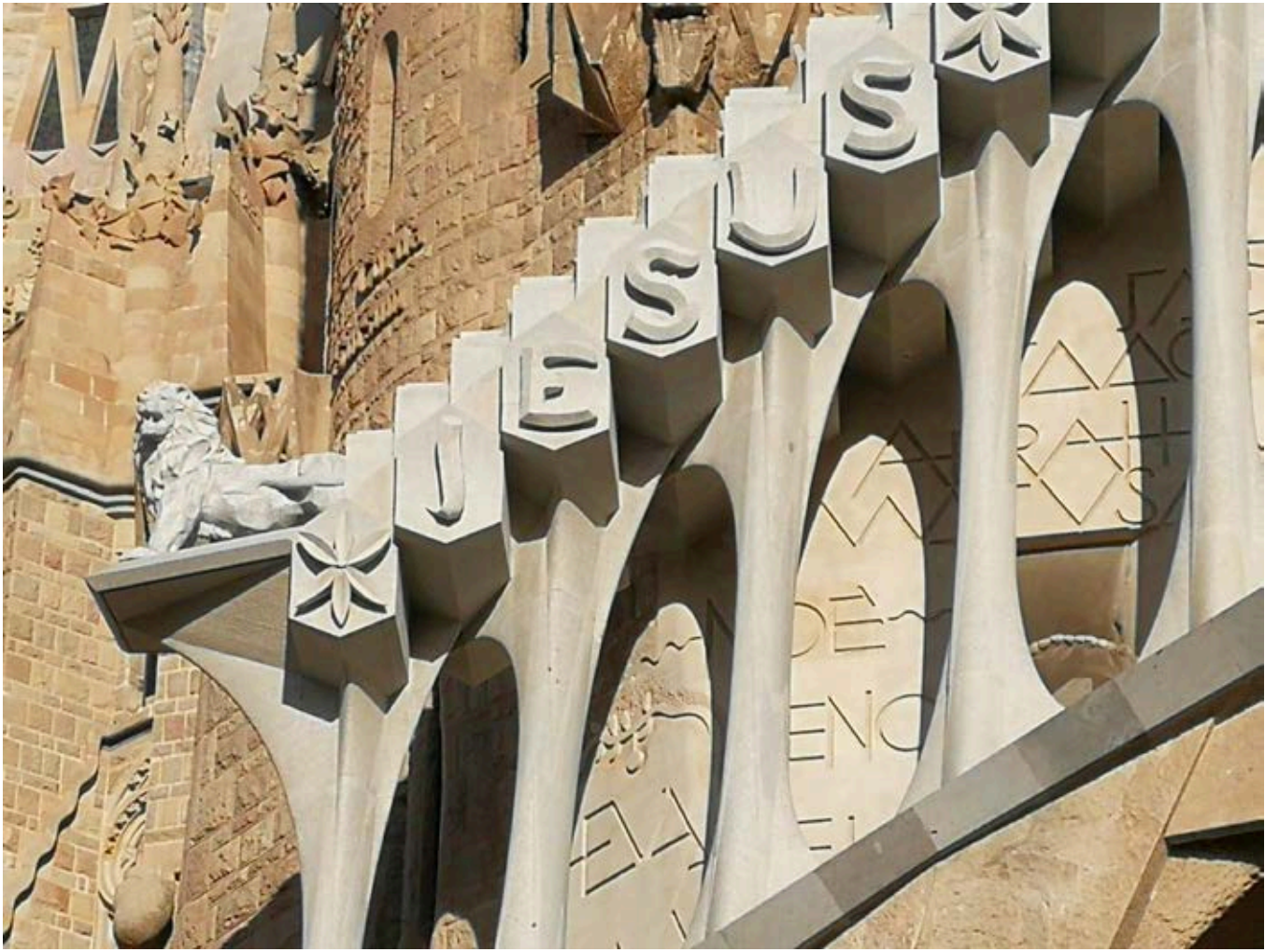
Símbol de la potència del regne de Judà

*Judà, fill meu, ets un cadell de lleó
que tornes de la caça.*

(Gn 49,9)

*No ploris: ha triomfat el lleó de la tribu de Judà, el
rebrot de David. Ell obrirà el llibre i els seus set
segells.*

(Ap 5,5)

Segons el pla establert per Gaudí, a les parets dels costats hi hauria escrita la paraula **Via**. És la representació de la via triomfal, és la via de la fe, plena de joia i de lloança. En paral·lel, a l'altre costat hi trobarem representat el camí de la creu, que és la via dolorosa.

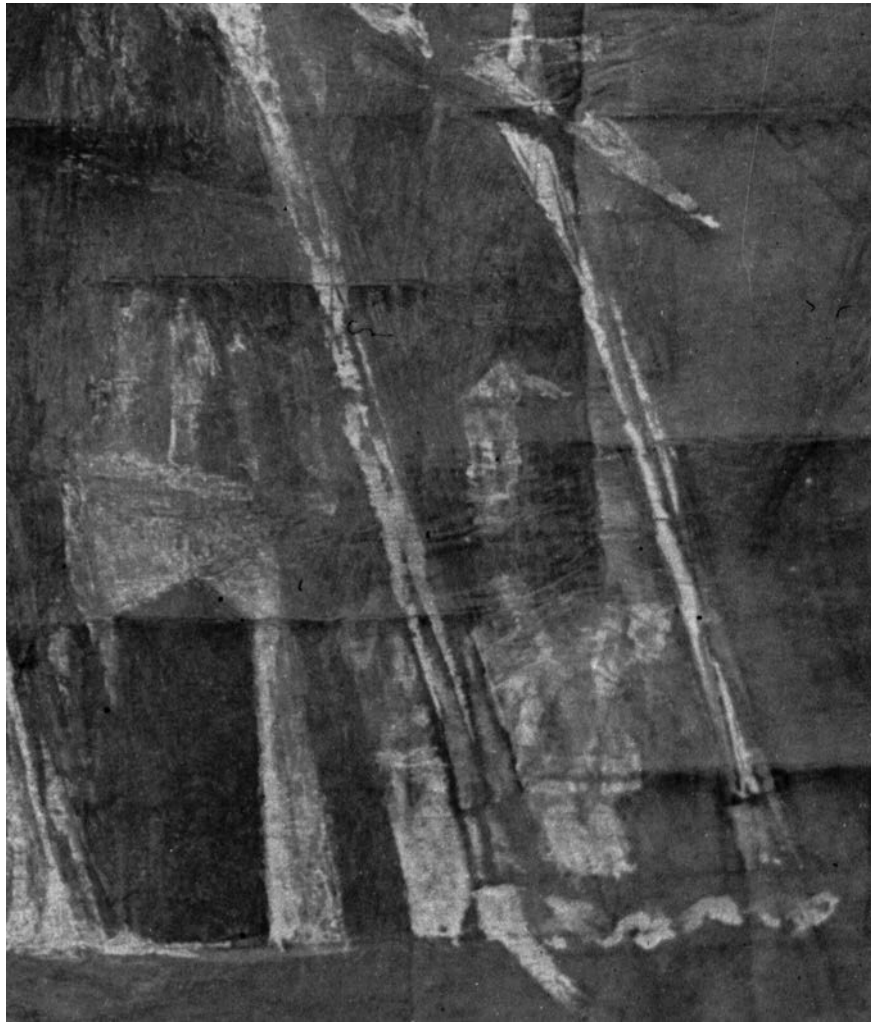

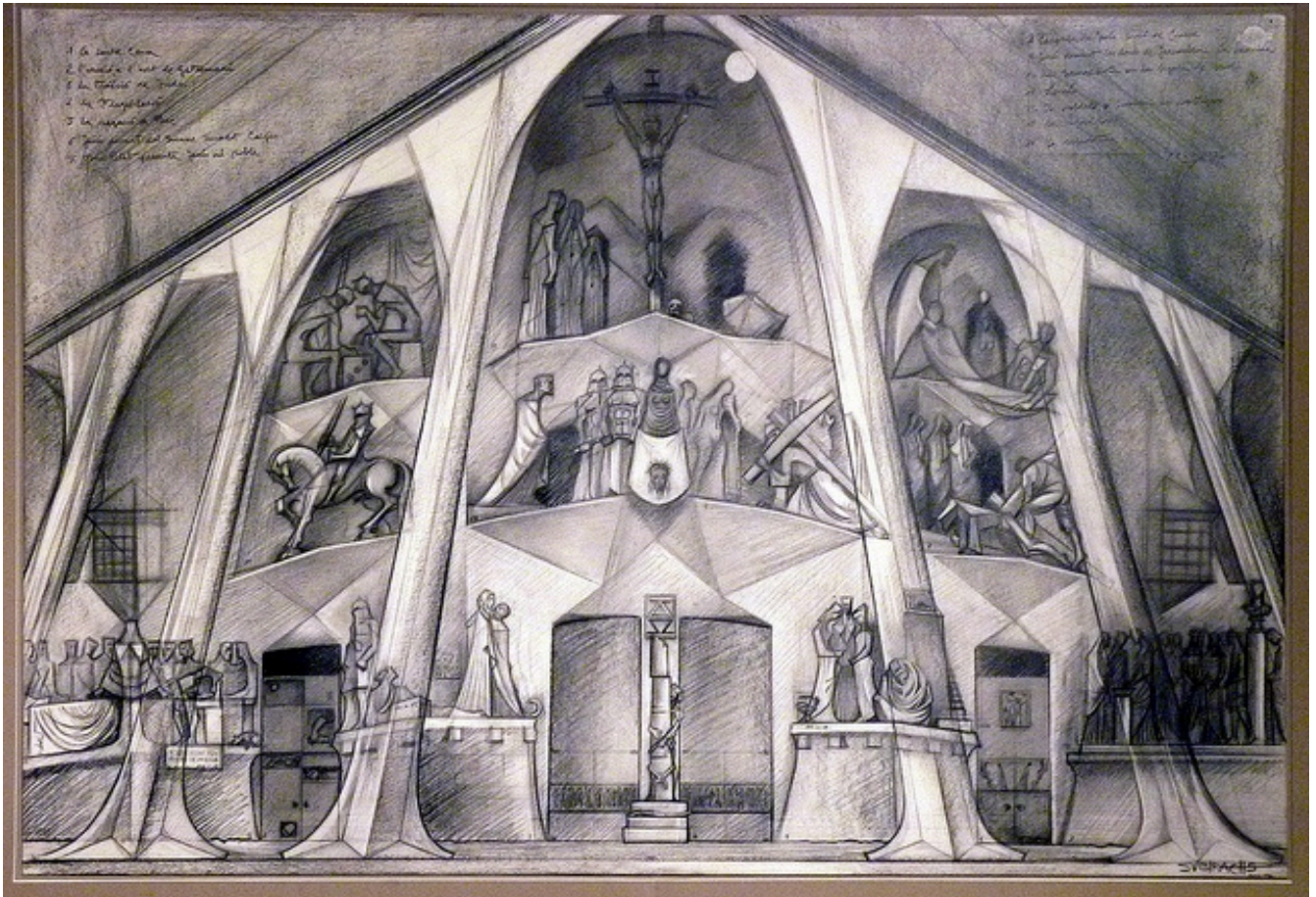
***Els portals laterals.
El camí cap a la creu.
Portal de la fe.***

Portal de
l'esperança

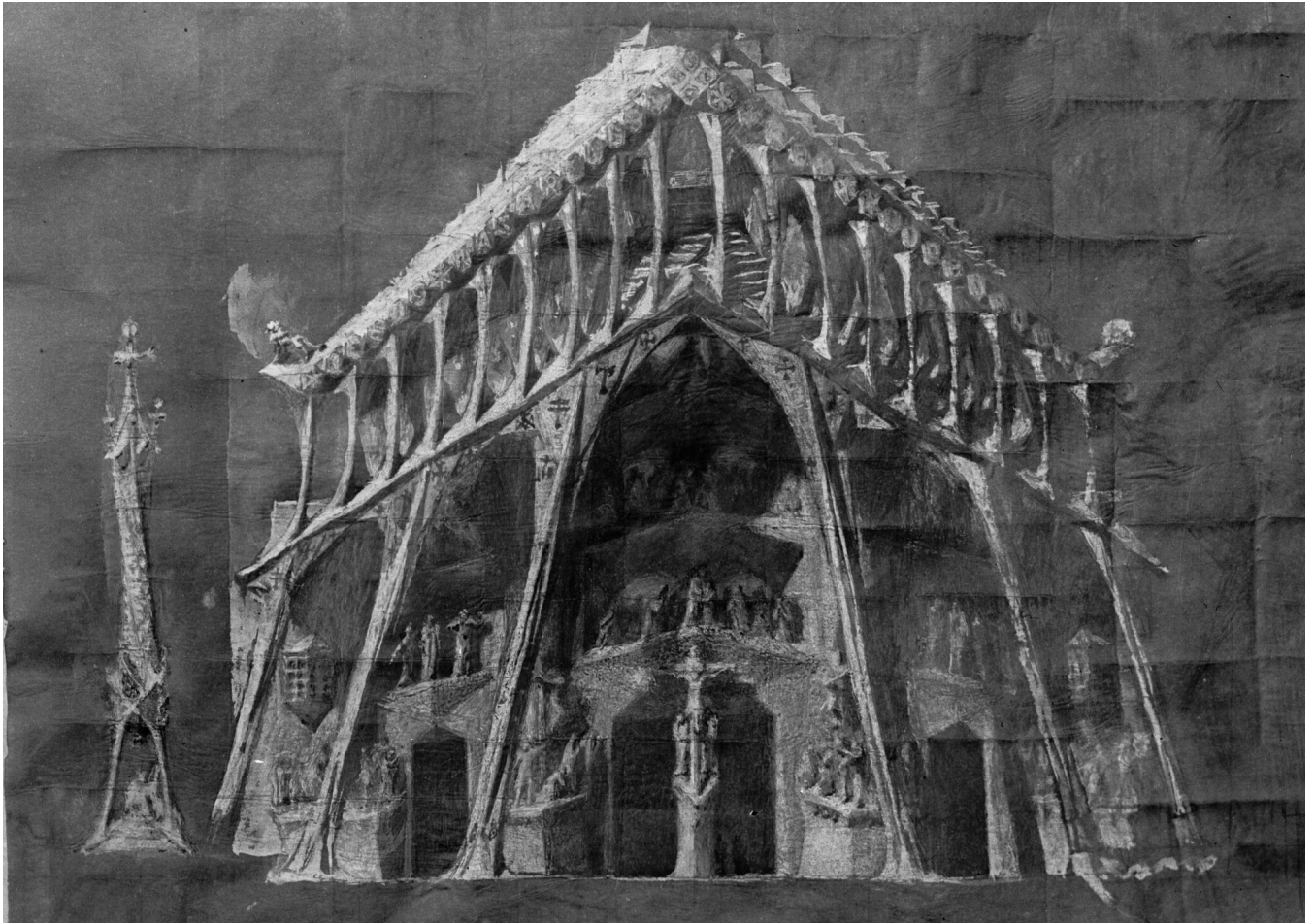

1. La nave con
2. l'altare e i due pilastri
3. la tribuna di fondo
4. la Cappella
5. la Cappella
6. l'altare e i due pilastri
7. l'altare e i due pilastri

Il disegno è fatto con il compasso
e il gesso su carta di macchia. Le linee
sono tratte con la punta del compasso
e il gesso. Le ombre sono fatte con
il gesso e il compasso.

S. P. 15

**Rosari monumental a Montserrat. Primer misteri de Glòria.
1903-1916**

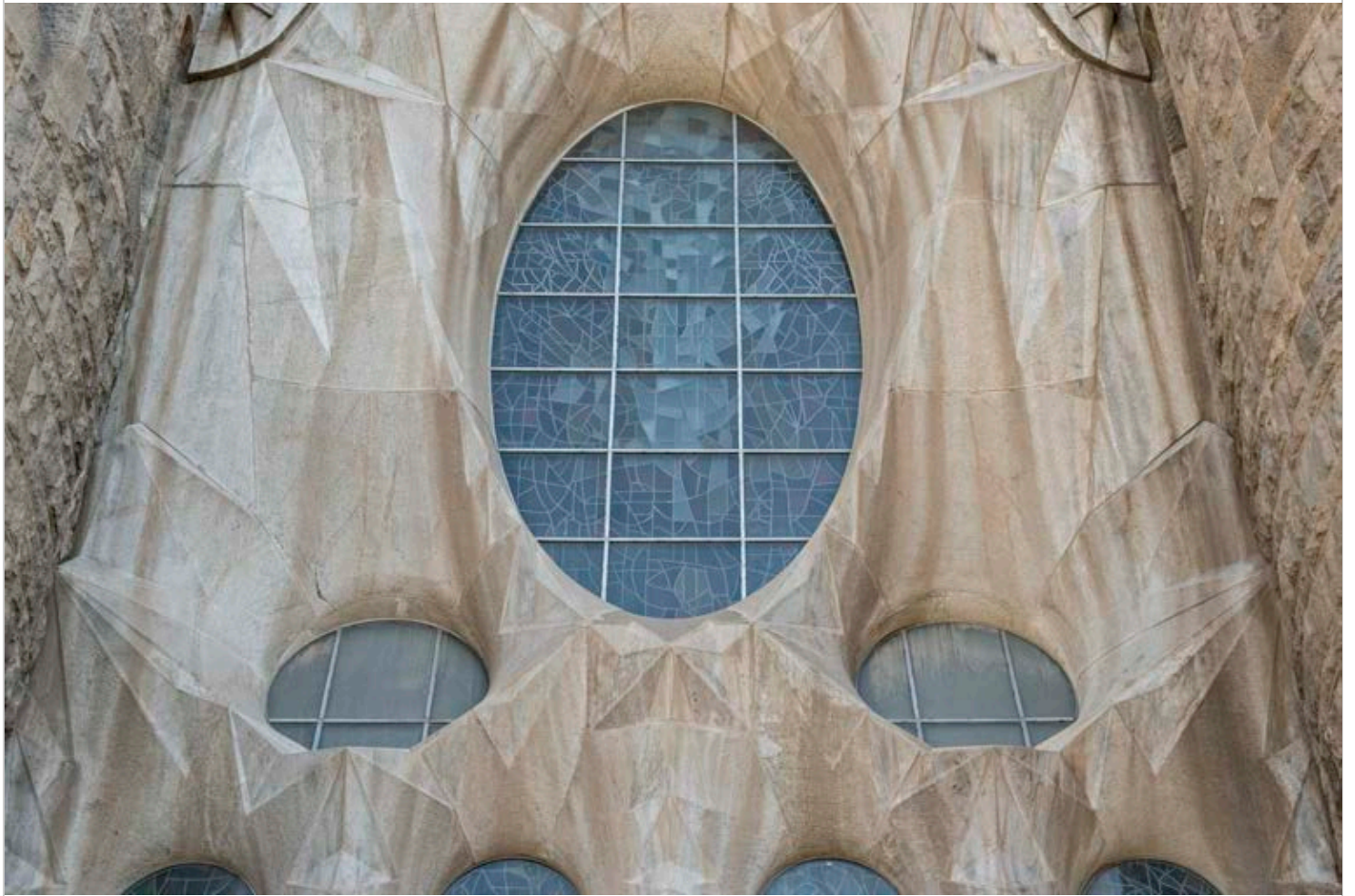

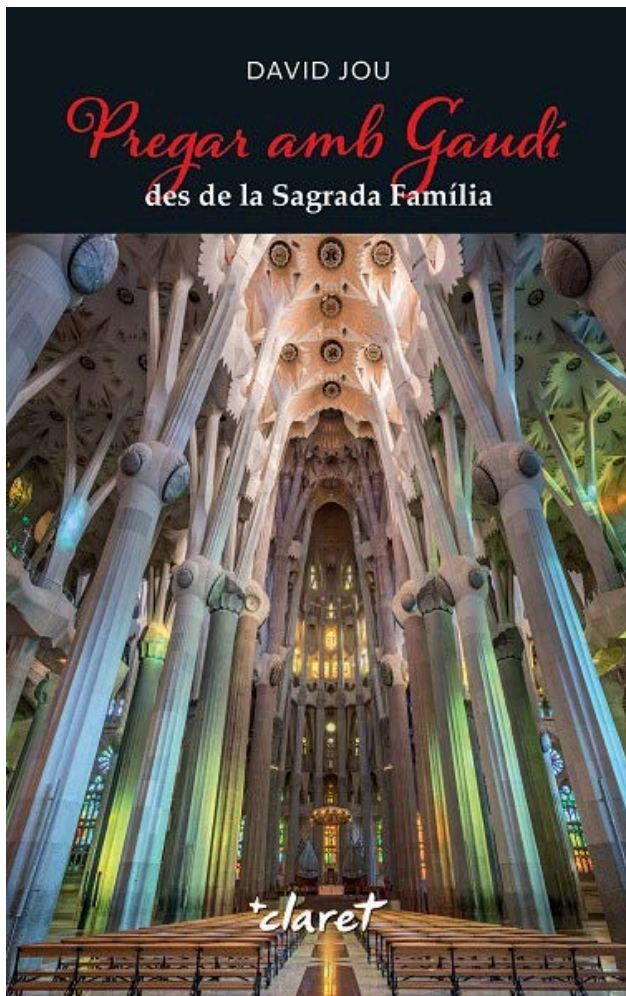

- 1. En les dues façanes, la del Naixement i la de la Passió, manté com a idea principal representar un eix central que significa la salvació**
- 2. Entre el primer dibuix de l'any 1892 i el definitiu de l'any 1911, hi ha diferències molt significatives**
- 3. Aquest canvi de plantejament està en íntima relació amb l'experiència vital de l'arquitecte**
- 4. Meditant els textos bíblics i resseguint les lectures dels autors esmentats es va anar consolidant i enriquint el pensament d'Antoni Gaudí**
- 5. L'anàlisi del contingut de la façana de la Passió, segons la concepció del dibuix del 1911, ens permet constatar que és d'una gran profunditat teològica**
- 6. La composició de l'eix central de la façana no té un caràcter cronològic, segons la successió de fets corresponents als tres darrers dies de la vida de Jesús, sinó un caràcter marcadament teològic.**

*Cal mirar aquesta creu i
créixer amb ella,
desbordar amb el seu
desbordament,
com ho fa aquest
temple,
tot el qual ascendeix
cap a aquesta creu,
aquí,
centre on conflueixen
Vida, Veritat i Camí.*

